

Zemessardzes
35. bataljona
teritorijā sāksies
būvdarbi

4. lappusē

Drūmās prognozes
par Latvijas
iedzīvotāju
skaitu

6. un 7. lappusē

Uz Latvijas
skaistumkaralienes
kroni pretendē
Preiļu meitene

8. lappusē

ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere apmeklēja Līvānus

● ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere (pirmajā rindā otrā no kreisās) kopā ar Līvānu novada domes deputātiem, darbiniekiem un novada uzņēmējiem.

Vakardien, 28. februārī, Līvānus apmeklēja ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere. Vizītes sākumā viņa sarunājās ar novada domes priekšsēdētāju Andri Vaivodu, pēc tam novada domes deputātiem, uzņēmēju padomes locekļiem, nevalstisko organizāciju pārstāvjiem. Viešņa tika iepazīstināta ar novada saimniecisko un kultūras dzīvi, noskatoties sagatavoto prezentāciju. Sarunā ar uzņēmējiem vēstniece vēlējās uzzināt, kā viņi paši vērtē uzņēmējdarbības vidi Latvijā.

Dienas tālākā gaitā vēstniece ieradās Līvānu kultūras centrā, kur pēc centra apskates tikās ar novada skolu aktīvajiem jauniešiem, skolu parlamentu pārstāvjiem, pedagogiem. Skolēni uzdeva daudz jautājumu par iespējām studēt ASV un citus, savukārt vēstniece vēlējās uzzināt, ko viņi paši domā par karjeras izvēli. Šī tikšanās notika kultūras centra kamerzālē. Līvānu mūzikas un mākslas skolas audzēkņi bija sagatavojuši muzikālu apsveikumu un darbu izstādi. Līvānu 2. vidusskolas skolēni iepazīstināja ar slāviskajām Masļenicas tradīcijām. Arī pusdienas notika kopā ar vidusskolu jauniešiem, labākajiem sportistiem, jaunatnes darba pārstāvjiem.

● Līvānu novada kultūras centrā vēstnieces kundze (pirmajā rindā trešā no labās) tikās ar skolu jauniešiem un ar interesi iepazīnās ar Masļenicas tradīcijām Līvānu 2. vidusskolas audzēkņu izpildījumā. Otrajā rindā Līvānu 2. vidusskolas skolotāja Vasilisa Belousova un Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods. Foto: J. Magdalenoks

Džūditas Gārberes kundze sajūsmiņājās par seno stikla pūtēju dinastiju veikumu, apskatot Baltijā vienīgo stikla izstrādājumu kolekciju.

Vizītes noslēgumā viešņa devās uz Latgales mākslas un amatniecības centru, aplūkoja telpas, vēroja aušanu un citu rokdarbu veikšanu. Folkloras kopu

«Turki» un «Ceiruleits» sniegumā vēstniece iepazīnās ar latviskajām Metepdienas tradīcijām. Uz kopīgas sākumsskolas bērni. Metepdienas atzīmēšana noslēdzās ar ugunsroku un putras ēšanu.

L.Rancāne

ISSN 1407-9321

ABONĒJIET «NOVADNIEKU»

modernizētajās
«Latvijas Pasta» nodalās
līdz 27. martam, pārējās
pasta nodalās un
pie pastniekiem
līdz 21. martam,
«Novadnieka» redakcijā
Brīvības ielā 14,
Preiļos, un interneta
mājas lapā
www.novadnieks.lv
sadalā «Abonēšana» —
līdz 21. martam.

ZIŅAS

Par Ventspils augstskolas rektoru ievēl Jāni Eglīti

Ventspils augstskolas Satversmes sapulces sēdē 23. februārī par augstskolas rektoru ievēlēts ekonomikas zinātņu doktors Jānis Eglītis (attēlā), informē augstskolas Ārējo sakaru un sabiedrisko attiecību daļa.

Uz VeA rektora amatu kandidēja ķīmijas zinātņu doktors Juris Avotiņš, tiesību zinātņu doktors Jānis Grasis, ekonomikas zinātņu doktors Jānis Eglītis un fizikas zinātņu doktors Sergejs Hilkevičs, kurš pirms balsojuma negaidīti atteica savu kandidatūru.

Par Jāni Eglīti vienbalsīgi balsoja visi sapulces studenti, un no kopumā 29 sapulces locekļiem Eglītis ieguva 23 balsis.

Jaunievēlētais rektors sāks pildīt amata pienākumus pēc apstiprināšanas Ministru kabineta.

Šodien, 1. martā, sākas tautas skaitīšana

Šodien sākas tautas skaitīšana, kas ilgs līdz 31. maijam. Tā notiek pirmo reizi kopš Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā.

Pirmo reizi skaitīšanas vēsturē iedzīvotājiem būs iespēja aizpildīt tautas skaitīšanas anketu pašiem internetā. To gan varēs izdarīt tikai no 1. līdz 10. martam, jāzina tikai savi pases dati un personas kods. Aizpildot anketu internetā, tautas skaitītājus mājās uzņemt nevajadzēs. Mājaslapā www.tautasskaitisana.lv būs atrodama saite uz tautas skaitīšanas anketu.

Iedzīvotājiem būs jāaizpilda divas anketas — mājokļa un personas anкета. Mājokļa anketā būs jautājumi par māsaimniecības locekļu skaitu, ēkas tipu, piederību, mājokļa platību, ūdens apgādes sistēmu, apkures veidu, labiekārtotību u.c.

Personas anketā būs jautājumi par iedzīvotāju ekonomisko aktivitāti, izglītību, ģimenes stāvokli, nodarbinātību, tautību u.c. Atsevišķa aile atvēlētā latgalešu valodai, lai uzzinātu šīs valodas lietotāju skaitu.

Vienā personas anketā tiek aizpildīti dati par visiem ģimenes locekļiem. Papildus lūgts sniegt informāciju arī par emigrējušām personām, aizpildot emigrējušās personas anketu.

Ja tautas skaitīšanas anketu nebūsiat aizpildījuši internetā, no 10. marta līdz 31. maijam savās mājās varat gaidīt tautas skaitītājus. Viņi var apmeklēt mājokļus un pulksten 7.00 līdz 21.00. Ierodoties tautas skaitītāji uzrādīs Centrālās statistikas pārvaldes izsniegto apliecību ar fotogrāfiju. Šaubu gadījumos varat zvanīt pa bezmaksas tālruni 80000777.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Kandidējot Saeimas vēlēšanās, tiesnešiem vairs nebūs jāatstāj amats

Saeimas juridiskā komisija pagājušajā nedēļā atbalstīja grozījumus Saeimas vēlēšanu likumā, paredzot atcelt ierobežojumus tiesnešiem, kas kandidē Saeimas vēlēšanās. Saskaņā ar komisijas atbalstīto likumprojekta redakciju tiesnešiem, kas pieteikti par Saeimas deputāta kandidātu, vairs nebūs jāatstāj ieņemamais amats. Tiesnesis šo amatu zaudēs vienīgi tad, ja viņš tiks ievēlēts parlamentā.

Kā informē Saeimas juridiskās komisijas priekšsēdētāja Ilma Čepāne, pastāvotais ierobežojums gan tiks saglabāts attiecībā uz Satversmes tiesas tiesnešiem, kuriem, tāpat kā virknei citu amatpersonu, pēc deputātu kandidātu saraksta reģistrēšanas ir jāatstāj ieņemamais amats.

Iniciatīva grozīt likumu bijusi nepieciešama tāpēc, lai novērstu nesamērīgi noteiktos vēlēšanu tiesību ierobežojumus. Tiesnesim, kas, kandidējot vēlēšanās, atstājis savu amatu, neievēlēšanas gadījumā pašlaik ir ierobežotas iespējas atgriezties līdzšinējā amatā.

Par likumprojektu trešajā lasījumā vēl jālemj Saeimai.

No 1. jūlija tiks paaugstināts akcīzes nodoklis stiprajam alkoholam un cigaretēm

Lai nebūtu jāpaaugstina akcīzes nodoklis dīzeļdegvielai, kam varētu būt negatīva ietekme uz tautsaimniecību kopumā, valdība pagājušajā nedēļā nolēma no 1. jūlija paaugstināt akcīzi stiprajam alkoholam un cigaretēm, kas nav pirmās nepieciešamības preces, ziņo Finanšu ministrijas komunikācijas nodaļa.

Šobrīd Latvijā akcīzes nodoklis stiprajam alkoholam (izņemot vīnu un alu) ir 890 lati par 100 litriem absolūtā spirta, un tas ir zemākais starp Baltijas valstīm. Lietuvā tas ir 907 latu apmērā, bet Igaunijā 1004 lati par 100 litriem absolūtā spirta. Paaugstinot akcīzes nodokli stiprajam alkoholam Latvijā no 890 uz 940 latiem, nodokļa līmenis būs par 6,4% zemāks nekā Igaunijā, bet par 3,4% virs Lietuvas nodokļa līmeņa.

Ja pieņem, ka visi pārējie cenu ietekmējošie faktori paliek nemainīgi, paaugstinot akcīzes nodokli, 0,5 litru alkoholiskā dzēriena ar absolūto spirta saturu 40 tilpumprocenti, piemēram, degvīna cena varētu palielināties par 12,2 santīmiem, ieskaitot pievienotās vērtības nodokli.

Akcīzes nodokļa cigaretēm paaugstināšana ietver nodokļa minimālā līmeņa paaugstināšanu no 48 uz 52 latiem par 1000 cigaretēm, kā arī nodokļa struktūras pārskatīšanu, paaugstinot akcīzes nodokļa specifisko likmi no 22,5 uz 25 latiem par 1000 cigaretēm un samazinot procentuālo nodokļa likmi no 34,5% uz 34%.

Igaunijā šobrīd specifiskais nodoklis par 1000 cigaretēm ir 27,2 lati, bet nodokļa minimālais līmenis ir 51,8 lati par 1000 cigaretēm. Savukārt Lietuvā specifiskais nodoklis — 27,2 lati, bet nodokļa minimālais līmenis — 45,4 lati par 1000 cigaretēm.

Ja pieņem, ka visi pārējie cigarešu cenu ietekmējošie faktori paliek nemainīgi, paaugstinot akcīzes nodokli cigaretēm, vienas cigarešu paciņas (20 cigaretes) cena varētu palielināties aptuveni par 10 santīmiem, ieskaitot pievienotās vērtības nodokli.

Latvijai ir jānodrošina, ka 2018. gadā akcīzes nodoklis cigaretēm ir vismaz 60% apmērā no patēriņam pārdoto cigarešu vidējās svērtās mazumtirdzniecības cenas. Latvijā tāpat kā Lietuva ir panākusi pārejas perioda piemērošanu jaunā minimālā akcīzes nodokļa līmeņa sasniegšanai. Igaunijā šāda pārejas perioda nav, tāpēc tur akcīze cigaretēm aug straujāk.

Mēs nevienam nepatīdzam, darot viņu vietā to, ko viņi varētu izdarīt paši.

A. Linkolns

Apstiprināts Lauksaimniecības datu centra pakalpojumu cenrādis

22. februārī valdība apstiprināja Zemkopības ministrijas (ZM) izstrādāto Ministru kabineta (MK) noteikumu projektu "Noteikumi par valsts aģentūras "Lauksaimniecības datu centrs" sniegto publisko maksas pakalpojumu cenrādi", kas aizstās šobrīd spēkā esošo Lauksaimniecības datu centra (LDC) pakalpojumu cenrādi.

LDC publisko maksas pakalpojumu cenrādis precizēts saskaņā ar likumā

"Par pievienotās vērtības nodokli" noteikto PVN likmi — 22%.

Nemot vērā Eiropas Komisijas (EK) lēmumu, ar ko Latvijas liellopu datu bāze tiek atzīta par pilnībā funkcionējošu, no šī gada sākuma LDC vairs neizsniedz pasēs visiem liellopiem, bet tikai eksportam paredzētiem liellopiem. Līdz ar to jaunajā LDC pakalpojumu cenrādī izdarītas vairākas izmaiņas attiecībā uz liellopu pasēs sagatavošanu un izsniegšanu. Tāpat noteikumos tiek precizētas izmaksas par aitū un kazu elektronisko krotāliju nodrošināšanu eksportam

paredzētajiem dzīvniekiem.

Jaunie noteikumi paredz, ka turpmāk par suņa pavadoņa un suņa asistenta reģistrēšanu nebūs jāmaksā, jo šos suņus izmanto cilvēki ar īpašām vajadzībām. Taču no 2012. gada 1. janvāra suņa īpašniekiem būs jāmaksā Ls 25,21 (ieskaitot PVN) par bīstama suņa reģistrāciju un apzīmēšanas komplekta sagatavošanu, ja suns ir atzīts par bīstamu atbilstoši normatīvajiem aktiem par kritērijiem un kārtību, kādā suni atzīst par bīstamu un nosaka turpmāko rīcību ar to, kā arī prasībām bīstama suņa turēšanai.

Precizēts VSAA maksas pakalpojumu cenrādis

Precizējot Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) maksas pakalpojumu cenrādi, samazināta maksa par zvērinātu advokātu vai zvērinātu tiesu izpildītāja pieprasītajām izziņām par sociāli apdrošinātu personu.

Lai noteiktu maksu par izziņām atbil-

stoši to pašreizējai pašizmaksai, cenas izziņām ar pasta starpniecību samazinātas par 15%, savukārt elektroniskajām izziņām — par 45%. Līdz ar to izziņām ar pasta starpniecību cenas samazinātas no 1,27 Ls līdz 1,08 Ls, bet elektroniskajām izziņām no 0,80 Ls līdz 0,44 Ls.

Iepriekšminēto paredz 22. februārī valdībā apstiprinātie Labklājības minis-

trijas (LM) izstrādātie grozījumi Ministru kabineta "Noteikumos par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegto publisko maksas pakalpojumu cenrādi".

Pēc VSAA sniegtās informācijas, 2010. gadā pēc zvērināto advokātu un zvērināto tiesu izpildītāju pieprasījuma izsniegti 60,5 tūkstoši izziņu.

Valsts pabalstu izmaksas ierobežojumi saglabājami līdz 2012. gadam

Nemot vērā pašreizējo ekonomisko situāciju, 2009. gadā noteiktie ierobežojumi izmaksājamiem slimības, maternitātes, paternitātes, vecāku pabalstiem un piešķiramajam bezdarbnieku pabalstam, ir saglabājami līdz 2012. gadam, par to 22. februārī vienotās valdības, iepazīstoties ar Labklājības ministrijas (LM) sagatavoto informatīvo ziņojumu "Par turpmāku valsts pabalstu izmaksas ierobežojumu noteikšanas pamatotību".

Kā informē Komunikācijas nodaļas vadītāja Marika Kupče, valdība nolēma, ka 2011. gada 1. pusgadā ģimenes valsts pabalsta ierobežojums ir turpi-

nāms un pabalsts izmaksājams 8 latu apmērā par ikvienu bērnu. Vienlaikus no šā gada 1. jūlija nepieciešams atsevišķs Ministru kabineta lēmums, pamatojoties uz LM sagatavoto koncepciju par ģimenes valsts pabalsta reformu.

Arī vecāku pabalsta izmaksa strādājošām personām 50% apmērā ir turpināma par visiem bērniem, kuri dzimuši līdz 2010. gada 2. maijam.

Šāda rīcība nepieciešama, jo šobrīd Latvijā esošās ekonomiskās krīzes rezultātā samazinās strādājošo skaits un darba ienākumi. Rezultātā samazinās arī ieņēmumi speciālajā budžetā, turklāt tā izdevumus ietekmē arī iepriekšējo gadu straujais algu pieaugums. Tas nozīmē, ka, nepārskatot speciālā bu-

džeta izdevumus, tā uzkrājums būs izlietots jau dažu gadu laikā un budžeta veidosies deficīts.

Tādējādi valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu ierobežojumi veicina ne tikai valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumu un izdevumu sabalansēšanu īstermiņā, bet arī valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas ilgtspējas nodrošināšanu, uzsver LM.

Atgādinām, ka 2009. gada 1. decembrī Saeima pieņēma likumu "Grozījumi likumā "Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam"", kas noteica izmaksājamo un piešķiramo valsts sociālās apdrošināšanas pabalstu (maternitātes, paternitātes, vecāku, slimības, bezdarbnieka) apmēru ierobežojumus.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Latvieši un nepilsoņu bērni pilsonību var iegūt bez eksāmenu kārtības

Vai joprojām ir spēkā kārtība, ka nepilsoņu bērni, kuri dzimuši Latvijā, pilsonību var iegūt, nekārtojot eksāmenus?

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) informācija liecina, ka saskaņā ar Iedzīvotāju reģistra ziņām Latvijā joprojām dzīvo vairāki tūkstoši nepilsoņu, kas ir tiesīgi Latvijas pilsonību iegūt reģistrācijas kārtībā — nekārtojot naturalizācijas pārbaudījumus.

PMLP ir apzinājusi aptuveni 1400 iedzīvotājus, kuriem Iedzīvotāju reģistrā ir norādīta tautība latvietis, bet kuri nezināmu apstākļu dēļ savulaik ieguvuši Latvijas nepilsoņa statusu. Saskaņā ar Pilsonības likumu šādām personām ir iespējams iegūt Latvijas pilsonību reģistrēšanas kārtībā — nekārtojot naturalizācijas pārbaudījumus, bet vienkārši vēroties jebkurā PMLP nodaļā un uzrakstot iesniegumu.

Tāpat Latvijas pilsonību vienkāršotā reģistrācijas kārtībā var iegūt arī vairāk nekā 17 000 bērnu, kuriem abi vecāki ir

nepilsoņi. Ja bērns ir jaunāks par 15 gadiem, abi vecāki var vērsties jebkurā PMLP nodaļā un uzrakstīt iesniegumu, kurā lūdz bērnam piešķirt Latvijas pilsonību. Šādā gadījumā bērnam nav jākarsto ne valsts valodas, ne vēstures vai Satversmes zināšanu pārbaudes, jo pilsonība tiek piešķirta reģistrācijas kārtībā.

Savukārt pēc 15 gadu vecuma sasniegšanas iesniegumu Latvijas pilsonības iegūšanai PMLP nodaļā jauniets iesniedz patstāvīgi, taču šajā gadījumā viņam būs nepieciešams apliecināt valsts valodas prasmes — jāuzrāda dokuments par izglītības iegūšanu latviešu valodā vai jānokārto valodas prasmi pārbaudes eksāmens.

Saskaņā ar Pilsonības likumu bērns ir atzīstams par Latvijas pilsoni, ja viņš ir dzimis Latvijā pēc 1991. gada 21. augusta, viņa pastāvīgā dzīvesvieta ir bijusi Latvija un pirms iesnieguma iesniegšanas viņš visu laiku ir bijis Latvijas nepilsonis vai bezvalstnieks.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdavējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

PREIĻU NOVADĀ

Darbu atsāks pirts

Pēc ilgāka pārtraukuma 4. martā darbu atsāks Preiļu pirts. Kā «Novadniekam» pastāstīja novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs, par pirts darbības atsākšanu panākta vienošanās starp pašvaldību un SIA «SAU».

Līdzīgi ierastajai agrākajai kārtībai būs noteiktas atsevišķas pirts dienas vīriešiem — piektdienās no pulksten 14.00 līdz 20.00, bet sestdienās — sievietēm, no pulksten 14.00 līdz 20.00. Uzklusot sabiedrības vēlmes un uzņēmēja nostāju, pirts apmeklējuma cena netiek paaugstināta. Pieaugušajiem tā būs divi lati, pensionāriem — 1,30 lati, bērniem no piecu līdz 10 gadu vecumam — 0,70 lati, bet bērniem līdz piecu gadu vecumam pirts apmeklējums būs bez maksas.

Novada domes vadītājs atzīst, ka vienošanās starp pašvaldību un SIA «SAU» paredz pašvaldības atbalstu uzņēmējam. Tas tiek lēsts vairāku simtu latu apjomā ik mēnesi.

Pirks lizingā ņemto automašīnu

24. februārī notikušajā novada domes sēdē pašvaldības deputāti izskatīja SIA «SEB lizinga» informāciju par lizinga (nomas) līguma darbības termiņa izbeigšanos un nolēma pirkt automašīnu Hyundai Tucson par atlikušo vērtību 3869,87 latu vērtībā (ar PVN). Automašīna lietota jau piecus gadus, nobraukti aptuveni 60 tūkstoši kilometru. Transportlīdzeklis nonāks Saunas pagasta pārvaldes pārziņā.

Plāno veikt energoefektivitātes pasākumus Preiļu 1. pamatskolā

Domnieki nolēmuši konceptuāli atbalstīt dalību projektu konkursā «Zema enerģijas patēriņa ēkas», paredzot Preiļu 1. pamatskolas energoefektivitātes uzlabošanu. Lai piedalītos konkursā, vispirms nepieciešams iegūt apliecinājumu, ka ēkai ir lieli siltuma zudumi un liels siltumenerģijas patēriņš. Šajā sakarā paredzēts veikt cenu aptauju par energoaudita pārskata sagatavošanu un tehniskās apsekošanas atzinuma izstrādi. Finansējumu (paredzamā līgumcena aptuveni 2500 lati bez PVN) dokumentācijas izstrādei paredzēs no pašvaldības budžeta sadaļas «Teritorijas attīstības plānošana».

Kopumā Latvijā šādiem projektiem atvēlēti septiņi miljoni latu, pieteikums jāiesniedz jau marta vidū. Atbalstīšanas gadījumā reāli darbi varētu notikt šī gada nogalē vai nākamā gada sākumā.

Kā deputātus informēja Preiļu 1. pamatskolas direktore Nora Šņepste, iepriekšējās apkures sezonas laikā iestādei apkures izmaksas bijušas aptuveni 40 000 latu. Tā ir ļoti liela summa, pašvaldības vadība atzīst, ka gadījumā, ja projekts netiks atbalstīts Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklātajā konkursā «Zema enerģijas patēriņa ēkas», būs jāmeklē iespējas piedalīties citos līdzīgos konkursos.

● Latgales fotogrāfu biedrības izstāde Daugavpilī piesaistījusi daudzu skatītāju interesi. Foto: G. Vilcāns

Daugavpilī skatāma Latgales fotogrāfu biedrības izstāde

18. februārī Daugavpils Kultūras un sporta pili atklāta Latgales fotogrāfu biedrības darbu izstāde. Tajā apskatāmi aptuveni 50 darbi, kuru autori ir gan jaunās paaudzes fotogrāfi, gan meistari ar daudzu gadu pieredzi, informē Preiļu novada domes lietvedības pārzinis Jānis Vaivods.

Izstāde tapusi, pateicoties biedrības veiksmīgai sadarbībai ar

Daugavpils fotokluba «Ezerzeme — F». Kā atzīst Latgales fotogrāfu biedrības vadītājs Igors Pličs, tas ir labs sadarbības pamats.

Pelēču pamatskolā nepieciešama sporta zāles renovācija

Pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem «Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu

veidā pasākumiem «Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem», nolemts piedalīties konkursā ar pieteikumu «Pelēču pamatskolas sporta zāles vienkāršota renovācija». Atgādinām, ka jautājums par sporta zāles renovāciju domē tika izskatīts arī pagājušā gada vasarā.

Lai atjaunotu sporta zāles grīdu, nomainītu logus, durvis un sakārtotu dušu telpas, projekta kopējās izmaksas tiek lēstas aptuveni 40 000 latu apmērā, tajā skaitā gandrīz 33 000 latu ir attiecināmās izmaksas.

VARKAVAS NOVADĀ

Zemkopji vērtēja paveikto un atpūtās gada ballē

Kad iepriekšējās lauksaimniecības sezonas lielie darbi sen aiz muguras, bet pavasaris par sevi vēl nav licis manīt, Vārkavas novada zemkopji tiek aicināti uz ikgadējo gada balli, informē novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Praņevska. Šādu tradīciju pirms dažiem gadiem sadarbībā ar kultūras centru ieviesa domes lauksaimniecības speciālistes — lopkopības pārraudzes Janīna Poplavska un Terēzija Jaunromāne, Valsts lauku tīkla lauku attīstības speciāliste Ilga Ušacka un lauksaimniecības konsultante Silvija Ziemele.

Ballē, kas norisinājās Rožkalnu kultūras namā, lauksaimniekiem bija iespēja atpūties pie bagātiem klātiem galdiem, baudīt Preiļu mūzikas un mākslas skolas pūtēju orķestra, Lindas un Artūra Manguļu muzikālos snieģumus, noskaņoties dejām, skatoties deju grupas «Daina» ekspresīvo priekšnesumu, kā arī piedalīties loterijā, kurā ikviena biļete bija veiksmīga. Par to gādāja pasākuma atbalstītāji — SIA «Latvijas šķirnes sēklas», SIA «Jēkabpils piens», individuālais uzņēmums «Upmalas VET», SIA «Līvānu veterinārais dienests», piemājas saimniecība «Saulītes», uzņēmējs Ainārs Gavars, SIA «Agro Zvaigznīte» īpašnieks Vilis Gribugs, SIA «Agrera», kā arī SIA «Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs» Preiļu nodaļa.

Uz balli bija aicināti daudzi ciemiņi,

● SIA «Jēkabpils piens» pārstāvji sveic «Alkšņāru» saimnieku Normundu Rudzātu.

kuri tencināja un apdāvināja savus labākos sadarbības partnerus — lauksaimniekus Vārkavas novadā. Akciju sabiedrība «Latgales Ciltslietu» un mākslīgās apsēklošanas stacija ar Atzinības rakstiem godināja zemniekus un piemājas saimniecības «Pabērzi», «Smilgas», «Mežlejas», «Tauriņi», «Kārkliņi», «Naurāni», «Andiņi 1», «Jaunie Lielozoli», «Sietiņi», «Priedaine», «Kalmes», «Salniņas», «Aizalksne», «Senliči», «Ceriņi», «Ievas», «Caunes», «Bītūtes», «Stūriši», «Jasminlejas», «Linvejas», «Duncišķi», «Medņi», «Garais Sils» un lopkopības pārraudzes Janīnu

Poplavsku, Terēziju Jaunromāni un lopkopības pārraudzi savā saimniecībā Aiju Lazdāni. Pateicības balvas saņēma dzīvnieku mākslīgās apsēklotāji Aija Siksnāne un Ainārs Želvis.

Savukārt Latvijas šķirnes dzīvnieku audzētāju savienība tencināja zemnieku saimniecības «Smilgas», «Kārkliņi», «Ceriņi», «Kalmes», «Ievas» un dāvāja humoristisku monoizrādi.

Vārkavas novada lauksaimnieki pārsvarā ir specializējušies piena un gaļas ražošanā. Saimniecības, kuras iegūst visvairāk piena, saņēma balvas no piena pārstrādes uzņēmumiem.

LĪVĀNU NOVADĀ

Mācis aust jostas

Latgales mākslas un amatniecības centrā ikviens interesents radošās nodarbībās četrās marta sestdienās varēs apgūt rakstaino un pīto jostu darināšanu. Nodarbības notiks 5., 12., 19. un 26. martā no pulksten 11.00 līdz 15.00.

Aušanas tehnikas ziņā vienkāršākās ir pītās jostas, kuru darināšanai nepieciešamas vien velku dzijas un visai vienkāršs darba rīks — koka divzaru dakšiņa, stāsta nodarbību organizatore, Tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» vadītāja Inese Valaine. Pītenes izceļas ar savu piekļāvību, tās viegli stiepjas, labi padodas sasiešanai, to izgatavošana neprasa lielas pūles. Senatnē tās tika izmantotas dažādām ikdienas vajadzībām — kā bikšu jostas, zeķu, Vidzemē — arī kažoku — saturēšanai. Rakstainās audenes ir vienas no izplatītākajiem jostu veidiem. To aušana salīdzinājumā ar pīto jostu darināšanu ir sarežģītāka. Raksta veidošanai nepieciešami gan velki, gan audi.

Nodarbību laikā Tautas daļamata meistare Maija Kulakova mācis rakstaino audēņu aušanas tehniku. Viņai palīdzēs Tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» vadītāja Inese Valaine un citas studijas dalībnieces, ierādot pīto jostu darināšanu. Uz nodarbībām iepriekš jāpieteicas.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova un L. Rancāne

Pavasari Zemessardzes 35. bataljona teritorijā sāksies remontbāzes izveides darbi

Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komandieris Raimonds Graube nesenās vizītes laikā Preiļos informēja, ka šogad Aizsardzības ministrijas budžetā atvēlēts finansējums, kura ietvaros 2. Zemessardzes novada 35. nodrošinājuma bataljona izvietojuma teritorijā Preiļos tiks praktiski no jauna izveidota moderna tehnikas remonta bāze, automašīnu novietnes un plašas noliktavas. Par to, kas un kā tiek plānots, «Novadniekam» pastāstīja 35. bataljona komandieris Donats Valainis.

Iecere pirms pieciem gadiem

Zemessardzes 35. nodrošinājuma bataljons atrodas reģiona centrā, stratēģiski ļoti izdevīgā vietā, tāpēc iecere par tā kapacitātes kāpināšanu tika atbalstīta jau ap 2006. gadu. Līdz 2009. gadam jau bija izstrādāts un apstiprināts jaunās bāzes projekts, tomēr finanšu krīzes radīto apsvērumu dēļ būvniecība tika atlikta. Kā teic bataljona komandieris, NBS vadības nesenā vizīte viesusi pārliecību, ka drīzumā varēs sākt būvdarbus.

«Mūsu iekšējām vajadzībām apstākļi ir daudz maz ciešami. Tiesa, kādreizējie «Agrokimijas» angāri, ko izmantojam, ir veci, apstākļi darbam slikti, bet kaut kā jau iztiekam,» saka D. Valainis. «Pašlaik gatavoju ziņojumu par to, kāda būs remontējamās tehnikas plūsma visā Zemessardzes novadā. Prasības un iespējas būs pavisam citas.»

Nodrošinās visu novadu

35. bataljona komandieris pastāstīja, ka Preiļos plānots izveidot bāzi, kurā remontēs tehniku visiem septiņiem novada bataljoniem, tajā skaitā diviem speciālizētajiem bataljoniem — 31. (aizsardzībai pret masveida iznīcināšanas ieročiem), 34. (artilērijas bataljons), 55., 56., 25. un 32. kājnieku bataljonam un 35. nodrošinājuma bataljonam. Tiks nodrošināts tehnikas remonts visām bruņoto spēku vienībām, kas ieradīsies reģiona teritorijā, kā arī konvojšana un treilēšana.

35. nodrošinājuma bataljons pierādījis, zemessargi var sniegt neatsveramu palīdzību krīzes situācijās, kā tas, piemēram, bija elektroenerģijas piegādes atjaunošanas darbos decembra beigās un janvāra sākumā, kad kāpurķēžu visurgājēji tika nogādāti visā reģiona teritorijā, sākot no Aizkraukles un beidzot ar Ludzu. Bataljons spēj veikt arī cilvēku transportēšanu, nodrošinot liela apjoma pārvadājumus dažu stundu laikā. Viens no bataljona uzdevumiem ir nodrošināt ēdināšanu, šim nolūkam ir gan lauka virtuves, gan sagatavoti profesionāli pavāri, kuri savas prasmes pierādījuši ne tikai zemessargu mācību laikā, bet arī dažādās misijās. Visbeidzot, darbojas arī medicīnas rota, kuras darbība tiek pārbaudīta, piemēram, Zemessardzes mācību laikā. Preiļu bataljona pārziņā ir arī materiālu

● Aprīlī, kad nokūsis sniegs, Zemessardzes 35. nodrošinājuma bataljona teritorijā Preiļos sāksies mērīšanas un sagatavošanas darbi tehnikas remontbāzes būvei. Tā būs lielākā un modernākā šāda veida bāze militārās tehnikas remontam un novietošanai 2. Zemessardzes novadā. Pagaidām pārsvarā no Vācijas un Zviedrijas atvestā tehnika atrodas zem klajas debess. Lai gan vairākas automašīnas ražotas pagājušā gadsimta sešdesmito gadu vidū, tās ir labi sagatavotas un derīgas ekspluatācijai arī tik bargās ziemās, kā šogad.

un tehnisko līdzekļu noliktavas, kas atrodas Rēzeknē.

«Lai rīkotos krīzes situācijās, tam jābūt gataviem,» saka D. Valainis. «Savu kapacitāti pēdējo gadu laikā esam kāpinājuši, nodrošinoties gan ar tā sauktajām amfībijām, gan jaudīgiem ceļamkrāniem un citu tehniku. Galu galā palīdzība neparedzētos apstākļos pārsvarā nepieciešama iedzīvotājiem.»

Būs videi draudzīgs objekts

Stāstot par iecerētajām pārmaiņām, komandieris rāda plānus un rasējumus, kas pilnībā izmainīs teritoriju. Tā būs iezogota. Galvenais — uzbūvēt vidējās un smagās kravnesības tehnikas remontdarbnīcas. Tās būs plašas un tiks celtas pilnīgi no jauna, jo *lāpīt* vecos angārus neatmaksājas.

«Darbnīcās būs izlieto materiālu un smērvielu glabātavas, bet telpu iekārtojums atbilst visaugstākajām prasībām. Būsim videi draudzīgs objekts,» uzsvēr D. Valainis, «nekādas naftas produktu noplūdes nav pieļaujamas. Pirms projektēšanas darbiem veikta ģeoloģiskā izpēte būvdarbu vietā apliecināja agrāko gadu *brīnumus* — augsne ir ļoti piesārņota aptuveni līdz 10 metru dziļumam.»

Preiļos ne tikai remontēs visu Zemessardzes vajadzībām nepieciešamo tehniku, te atradīsies arī tehnikas novietnes ar siltiem boksiem. Pašlaik automašīnas atrodas zem klajas debess. Plānots iekārtot atsevišķu tehniskās apskates stendu, lai pārbaudītu, vai transportlīdzekļi gatavi ekspluatācijai.

Zemessardzes 35. bataljona komandieris Donats Valainis ir apmierināts ar to, ka sava dienesta laikā viņam izdevies sagaidīt brīdi, kad pirms vairāk kā pieciem gadiem izsapņotā ideja par remontbāzes būvi Preiļos tiks īstenota. Foto: A. Šnepsts

Ar darbiniekiem nodrošinās

Kad plānotie būvdarbi būs galā un remontbāze sāks strādāt, darbs servisā tiks nodrošināts 16 civilpersonām, tajā skaitā remontstrādniekiem, virpotājiem, metinātājiem, atslēdzniekiem. Daļa speciālistu, 10 darbinieki, jau sagatavoti, pārsvarā tie ir Preiļu novada iedzīvotāji. D. Valai-

nis teic, ka darbinieku kvalifikācija ir laba. Tehnikas remontu viņi savulaik apguvuši dažādās profesionālās izglītības iestādēs, piemēram, Višķos, Jaunaglonā, elektrotehnikas lietas apgūtas Viļānos.

Pozitīvi, ka starp darbiniekiem ir arī gados jauni cilvēki. Nesen darbā pieņemts 22 gadus vecs puisis, ārrindas zemessargs. Nodarbinātības valsts aģentūras pie-

dāvāto kursu laikā Jaunaglonā apguvis tehnikas remontu, atslēdznieka un metinātāja iemaņas. Viņš ir pilns entuziasma un strādā ļoti labi, atzīst komandieris. Lai gan sākotnējās algas nav lielas, ja cilvēks sevi pierāda kā labu speciālistu, dažu gadu laikā atalgojums tiek ievērojami palielināts.

L. Kirillova

Zemessargiem pasniegti apbalvojumi

Par aktīvo dalību elektroenerģijas piegādes atjaunošanas darbos šī gada sākumā vairākiem 35. bataljona zemessargiem tika pasniegti apbalvojumi.

Kā informē bataljona komandieris Donats Valainis, ar Nacionālo bruņoto spēku komandiera Goda rakstu atbalvoti Gunārs Gribuška, Andris Bricis, Jurijs Dmitrijevs, Staņislavs Bicāns un Andris Binduks. Savukārt ar Zemessardzes komandiera Goda rakstiem atbalvoti Jānis Barons, Gunārs Smukša un Ainārs Leonovičs.

Izmaiņas izmeklējumiem uz govju sūkļveida encefalopātiju

Briselē Eiropas Savienības dalībvalstu eksperti panāca vienošanos, kas paredz 22 ES dalībvalstīm, tostarp arī Latvijai, atļaut pārskatīt govju sūkļveida encefalopātijas (GSE) uzraudzības programmu, palielinot veselu, cilvēku patēriņam kautu liellopu vecumu līdz 72 mēnešiem.

Līdz šim 15 dalībvalstīm, kā arī Slovēnijai un Ķīprijai bija atļauts izmeklēt GSE no 48 mēnešu vecuma, savukārt

Latvijai un pārējām 11 jaunajām ES dalībvalstīm bija jāizmeklē liellopi no 30 mēnešu vecuma. Jaunie nosacījumi stāsies spēkā no 2011. gada 1. jūlija.

Kā informē Zemkopības ministrijas sabiedrisko attiecību speciāliste Viktorija Kalniņa, šogad valsts ir radusi iespēju palīdzēt uzņēmējiem, sedzot finansiālos izdevumus par liellopu smadzeņu paraugu laboratoriskajiem izmeklējumiem uz transmisīvo sūkļveida encefalopātiju (TSE), tostarp govju sūkļveida encefalopātiju, tādējādi at-

balstot lopu audzētājus un veicinot ekonomiskās situācijas uzlabošanu un konkurētspēju, vienlaikus turpinot valsti TSE efektīvu kontroli un nodrošinot sabiedrības veselību.

Paraugus laboratoriskai izmeklēšanai ņem un iesūta Pārtikas un veterinārā dienesta inspektors vai pilnvarotais veterinārārsts. Izmeklējumus uz GSE veic valsts zinātniskais institūts «Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts BIOR».

Paredz prasības kūtsmēsļu apsaimniekošanai

Zemkopības ministrija (ZM) izstrādājusi grozījumus Ministru kabineta noteikumos "Ipašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs". Izmaiņas noteikumos paredz prasības kūtsmēsļu apsaimniekošanai dzīvnieku novietnēs.

Šī gada 11. janvārī valdība apstiprināja jaunus MK noteikumus nr. 33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem", kuros netika iekļautas prasības kūtsmēsļu uzglabāšanai uz lauka, prasības kūtsmēsļu krātuves ietilpībai īpaši jutīgajās teritorijās. Šāda pieeja bija nepieciešama, lai nošķirtu prasības mēslošanas li-

dzēkļu lietošanai no prasībām kūtsmēsļu apsaimniekošanai dzīvnieku novietnēs. Kūtsmēsļu izmantošana ir jāveic saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem. Prasības kūtsmēsļu apsaimniekošanai dzīvnieku novietnēs nosaka MK noteikumi "Ipašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs" un šīs prasības attiecas arī uz dzīvnieku novietnēm īpaši jutīgajās teritorijās.

Noteikumu terminoloģijas sadaļa ir papildināta ar jauniem terminiem, tāpat noteikumos precizētas arī kūtsmēsļu definīcijas.

Prasība par pakaišu kūtsmēsļu uzglabāšanu uz lauka ir precizēta, ka pakaišu kūtsmēsliem,

kurus paredz uzglabāt kaudzē uz lauka, ir jābūt ar tādu sausnas saturu, lai tos var sakraut kaudzē un no tiem neplūst virca. Savukārt kaudzes izvietošanai uz lauka noteikti diferencēti attālum: ne tuvāk par 50 m no ūdensteces, ūdenstilpes un no akas, kurā tiek ņemts ūdens mājāsaimniecībai, 10 m no ūdensnoteces (strauta, grāvja un meliorācijas grāvja) krotēs un 20 m no meliorācijas būvēm.

Noteikumi ir papildināti ar vides prasībām lagūnas tipa krātuvēm, kas nosaka, ka krātuves pamatnes līmenim ir jābūt vismaz 20 cm virs maksimālā gruntsūdens līmeņa, krātuves pamatne un sienas jāhermetizē ar speciālu ūdensnecaurlaidīgu materiālu un ap lagūnas krātuvi ir jābūt nožogojumam.

Jaunie lauksaimnieki varēs iegādāties lielāku piena kvotu

Pagājušajā nedēļā valdība apstiprināja Zemkopības ministrijas (ZM) sagatavotās izmaiņas piena kvotu administrēšanas noteikumos, kas nosaka atvieglojumus ražotājiem darījumos ar piena kvotām, kā arī lielākas piena kvotas jaunie zemniekiem.

Līdzko normatīvais akts pēc publicēšanas laikrakstā «Latvijas Vēstnesis» stāsies spēkā, jaunie zemnieki varēs iegādāties no valsts rezerves lielāku piena kvotu, tas ir, 85% apmērā no Centrālās statistikas pārvaldes aprēķinātā vidējā izslaukuma valsti kalendārā gadā. Iepriekš kvota bija noteikta 50% apmērā no statistikas pārvaldes aprēķinātā vidējā izslaukuma kalendārā gadā. Tas dos iespēju jauniešiem saimniekiem aktīvāk iesaistīties lauksaimniecībā, attīstot ražošanu.

Tāpat noteiks, ka turpmāk, iesniedzot iesniegumu Lauksaimniecības datu centrā, lai pieteiktos uz

papildu kvotu no valsts rezerves, iesniegumā būs jānorāda pieprasītās kvotas daudzums, tādējādi atvieglojot piena kvotas piešķiršanas procesu un neradot domstarpības starp ražotāju un datu centru. Līdz šim kvotas daudzums iesniegumā nebija jānorāda.

Noteikumu grozījumos precizēti nosacījumi attiecībā uz svaigpiena tauku satura noteikšanu. Būtuiski ir tas, ka svaigpiena tauku saturs būs jānosaka obligātajā svaigpiena paraugā, kas ņemts atbilstoši normatīvajiem aktiem par veterinārajām, higiēnas un nekaitīguma prasībām svaigpiena aprītei. Šīs nosacījums mazinās piena ražotāja izmaksas par paraugu testēšanu un svaigpiena kvalitāte tiks noteikta objektīvāk.

Pēc Lauksaimniecības datu centra datiem, pašlaik Latvijā ir 12 847 kvotas īpašnieki, no kuriem 11 462 ir piegādes kvotu īpašnieki, 775 — tiešās tirdzniecības kvotu īpašnieki un 610 — piegādes un tiešās tirdzniecības piena kvotu īpašnieki.

Plānots uzlabot risku fonda darbību lauksaimniecībā

Zemkopības ministrija (ZM) izstrādājusi Ministru kabineta (MK) noteikumu projektu, lai uzlabotu risku fonda darbību. Normatīvo aktu 17. februārī izsludināja valsts sekretāru sanāksmē.

Normatīvā akta grozījumi plāno no 30% līdz 50% palielināt zaudējumu robežu, no kuras tiek sākti iekļautas kompensācijas. Lauksaimnieki uzskata, ka esošais 30% sliekšnis ir pārāk zems un iespējams regulāri. Tāpēc pastāv iespēja neadekvāti bieži saņemt kompensāciju un līdz ar to samazinās fonda līdzekļu apmērs nopietnāku zaudējumu kompensācijai.

Noteikumu projektā arī paredzēts samazināt administratīvo slogu, nosakot, ka katram zaudējumu noteikšanas gadījumam

nav nepieciešama Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra izziņa par nelabvēlīgo klimatisko apstākļu iestāšanos.

Esošajos noteikumos nav paredzēts, ka ziemāju pārsēšanas gadījumā tiek maksāta kompensācija par bojā gājušajiem ziemājiem. Tomēr, tā kā ziemāju pārsēšana lauksaimniekiem rada papildu izmaksas, tiks paredzēta kompensācija (līdz 50%) no ziemāju pārsēšanas izmaksām (par sēklu, mēslojumu, sējas agrotehniskajiem darbiem), kuras noteiks Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC).

Plānots arī noteikt, ka Zemkopības ministrija un Ministru kabinets, ja tas nepieciešams, varēs lemt par papildu finanšu līdzekļu novirzīšanu fondā, ja fondā veikto iemaksu apmēra nepietiekamības dēļ proporcionālais samazi-

nājums ir lielāks par 25%.

Tāpat noteikumu projektā paredzēts precizēt normu par veiktajām iemaksām un valsts atbalstu, ja konstatētas fondam pieteikto platību, veikto iemaksu un izmaksātā valsts atbalsta atšķirības.

Lai gan lauksaimnieku aktivitāte dalībai risku fondā līdz šim ir bijusi salīdzinoši maza, tomēr lauksaimnieki atzīst, ka šāds fonds ir nepieciešams. To apliecina arī 2010. gada sezonā nelabvēlīgo klimatisko apstākļu (vētra, krusa) radītie zaudējumi. Tālab, iesaistoties Lauku atbalsta dienesta, LLKC speciālistiem, kā arī lauksaimniekiem un nozares sabiedriskajām organizācijām, tika izvērtēti iespējamie grozījumi patlaban spēkā esošajā normatīvajā aktā, lai uzlabotu risku fonda darbību un vairāk motivētu lauksaimniekus tajā iesaistīties.

Izmaiņas govju enzootiskās leikozes izmeklējumu veikšanā

Lai novietne saglabātu no leikozes oficiāli brīvu statusu, visiem liellopiem no 24 mēnešu vecuma vienu reizi trijos gados jāveic leikozes laboratoriskie izmeklējumi. Tas nozīmē, ka 2011. gadā jāizmeklē liellopi novietnēs, kurās leikozes laboratoriskie izmeklējumi nav veikti 2009. un 2010. gadā.

Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) informē, ka liellopu īpašniekiem vai turētājiem, kuru novietnēm piešķirts no govju enzootiskās leikozes oficiāli brīvs statuss, turpmāk jāapmaksā visi praktizējošā veterinārārsta un laboratorijas pakalpojumu izdevumi, kas nepieciešami, lai liellopus izmeklētu uz leikozi. No valsts budžeta līdzekļiem turpmāk tiks apmaksāti pakalpojumu izdevumi tikai leikozes skartajās novietnēs.

Kā informē PVD Sabiedrisko attiecību daļas vadītāja Anna Joffe, novietnei tiek saglabāts no leikozes oficiāli brīvais statuss, ja novietnē netiek konstatēta liellopu saslimšana ar leikozi, liellopus ievēd tikai no citām leikozes oficiāli brīvām novietnēm vai iepērk no citām valstīm saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām veterinārajām prasībām un netiek pārķaptas liellopu identifikācijas prasības. Minēto kārtību

nosaka Ministru kabineta noteikumi nr. 707 "Govju enzootiskās leikozes profilakses un apkarošanas kārtība".

Informāciju par novietnēm, kurās šajā gadā liellopiem jāveic leikozes izmeklējumi, var saņemt Pārtikas un veterinārā dienesta teritoriālajā pārvaldē vai pie praktizējošā veterinārārsta.

No 2005. līdz 2010. gadam leikozes uzraudzības un apkarošanas programmu līdzfinansēja Eiropas Savienība. Leikozes programmas ietvaros liellopu novietnēm tika piešķirts statuss — no leikozes oficiāli brīva novietne, ja bija izpildīti noteikti nosacījumi.

Lai arī pēdējos gados ar leikozi reģistrēto slimo liellopu skaits ir samazinājies, infekcijas slimība Latvijā vēl ir sastopama. Piemēram, 2008. gadā tika reģistrēti 125 ar leikozi slimi liellopi, 2009. gadā — 22 un 2010. gadā — 21.

Svarīgi zināt!

Leikoze ir hroniska infekcijas slimība, kam raksturīga latentā gaita, palielināts limfocītu skaits, limfmezglu palielināšanās un jaunveidojumi iekšējos orgānos. Pamatā ir patoloģisko asins šūnu progresējoša vairošanās, ko izraisa govju leikozes vīruss.

Pret slimību uzņēmīgi dažādu šķirņu govju sugas dzīvnieki. Inficētie dzīvnieki leikozes vīrusu nodod citiem ganāmpulka dzīvniekiem. Leikoze nav ārstējama.

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Kūdras substrāti — augsnes auglības uzlabošanai

Rudeni konstatēju, ka pagājušās vasaras laikā apstākļi, sausums un lietusgāzes, pamatīgi noplicinājušas mazdārziņa augsni. Esmu dzirdējis, ka to var uzlabot ar kūdru. Kā pareizi rīkoties?

Tiesa, dažāda veida kūdras substrāti ir ideāls materiāls augsnes auglības palielināšanai atklātā laukā. Nokaļkota un ar minerālmēsliem vienmērīgi sajaukta kūdra bagātina augsni ar barības elementiem un organisko vidi.

Kūdras substrāta pievienošana augsnei uzlabo tās īpašības: buferespēju, ūdens noturību, gaisa režīmu, samazina barības elementu izskalošanās zudumus,

augšnes temperatūras režīmu un tā tālāk.

Substrātu deva uz vienu kvadrātmetru augsnes ir 10 līdz 20 litri. Vajadzības gadījumā var lietot arī lielāku devu. Dažādi substrātu veidi noder arī augsnes mulčēšanai. Svaigi gatavoti kūdras substrāti ir praktiski sterils materiāls, tādēļ sevišķi ieteicami augsnes īpašību uzlabošanai dažādu dārzu, zemeņu un citu pārtikas kultūru audzēšanai.

Polietilēna maisos iepildītiem kūdras substrātiem minimālais derīguma termiņš ir seši mēneši. Tumšās un neapkurināmās telpās tos var uzglabāt un sekmīgi izmantot līdz pat 12 mēnešiem. Augšnes ielabošanai vai mulčēšanai var lietot arī divus gadus iepakojumā uzglabātu substrātu.

Pēc kūdra substrāta neitralizācijas un bagātināšanas ar minerālmēsliem gatavajā substrātā pakāpeniski savairojas mikroorganismi un iesākas lēna kūdras mineralizēšanās. Kūdras organiskās vielas sadalīšanās ātrums ir atkarīgs no temperatūras un mitruma. Tādēļ nav ieteicams gatavu substrātu uzglabāt siltās telpās, piemēram, siltumnīcās. Šādos apstākļos, kūdrai tālāk sadaloties, uzkrājas amonija slāpekļi.

Kūdras substrātiem nedrīkst piejaukt organiskos mēslus. Tie veicina kūdras ātrāku sadalīšanos un amonija formas slāpekļa uzkrāšanos augiem kaitīgā daudzumā. Pirmajās sešās nedēļās pēc kūdras sajaukšanas ar kūtsmēsliem nitrifikācijas baktēriju darbība ir minimāla.

Bērni — latviešu stratēģiskais kapitāls

Latvija nav bagāta ne ar derīgiem izrakteņiem, nedz cilvēkresursiem. Bieži uzsveram, ka mūsu galvenās bagātības ir meži, zeme un tīrs ūdens, un tikai retumis var dzirdēt, ka galvenā vērtība ir mūsu cilvēki. Diemžēl tieši šī bagātība šobrīd strauji iet mazumā. Nākamajos desmit gados izšķirsies latviešu liktenis — vai mēs spēsim nodrošināt minimālo savu pēcnācēju skaitu, lai saglabātu Latvijā pēc pāris paaudzēm kaut vai relatīvu vairākumu, vai to nevarēsim, nolemjot latviešu iznīkšanu. Daudziem šāds apgalvojums liekas pārspīlēts, bet, iedziļinoties Latvijas demogrāfijas problēmās, tā vairs nešķiet.

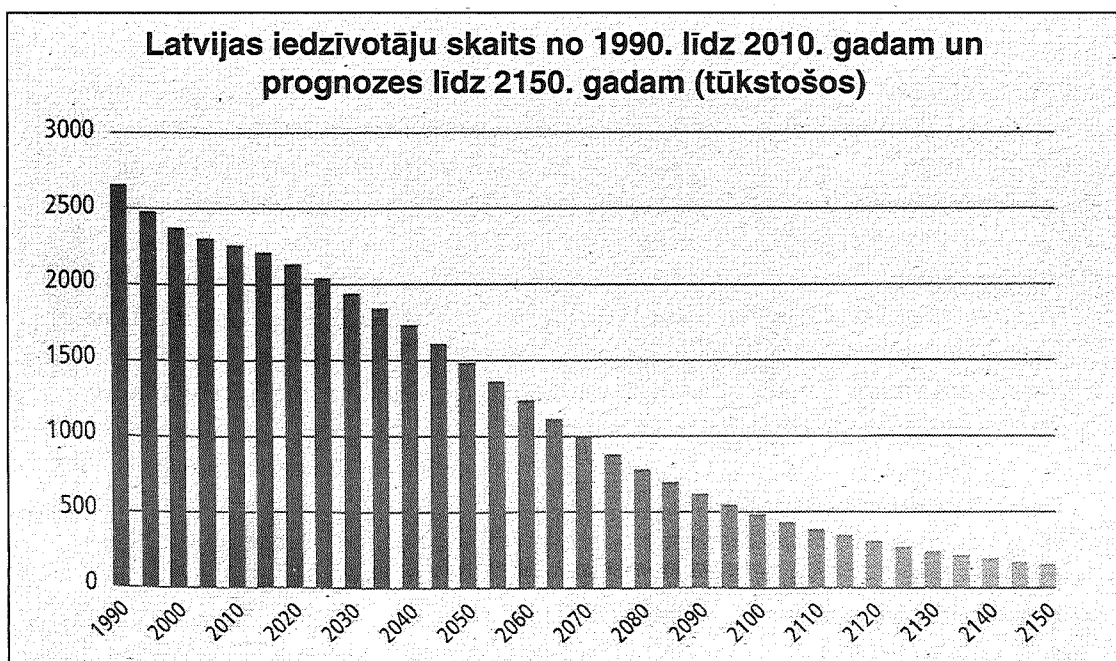
Dzimumstība Latvijā ir zema un turpina samazināties. Tomēr mums šķiet, ka, līdzīgi citiem rādītājiem, arī dzimumstība drīkst pazemināties — sak, gan jau pienāks labāki laiki un tā atkal pieaugs, tad latviešu skaits paliks aptuveni tāds pats.

Skaitļi nemelo

Diemžēl tā ir utopija, jo kritiski zemās dzimumstības process pastāv jau paaudzēs garumā, un tāpēc bērnu ir teju divas reizes mazāk nekā viņu vecāku. Latvijā 500 000 vecāku neatkarības gados radījuši vien 300 tūkstošus bērnu! Pat ja pašreizējie bērni pieaugušā vecumā pacentīsies panākt viņu māmiņu paaudzes augstāko rādītāju — 1,5 bērnus (šogad tikai 1,2) uz katru sievieti, tad nākamās 20 gados šiem 300 000 būs tikai 200 000 bērnu.

Tātad optimistiskajā prognozē tikai 200 000 mazbērnu uz 300 000 vecāku un 500 000 vecvecāku. Pesimistiskajā — vēl mazāk bērnu. Arī emigrācija ņems savu tiesu.

Iedzīvotāju kopskaits Latvijā tik strauji gan nesamazināsies, tāpēc arī 2050. gadā Latvijā vēl būs ap 1,5 miljoniem iedzīvotāju. Taču vecuma attiecība būs šāda: pieci pensionāri, 3 — 4 strādā-

jošie un divi bērni. Šiem 200 000 mazbērnu tad nu arī būs jāaņem mūsu gatavotā masveida imigrācija, kuras dēļ tie nokļūs nelielas minoritātes sastāvā pašā savā dzimtenē. Ja latviešu demogrāfiskā uzvedība nemainīsies, tad 2111. gadā Latvijā būs tikai 0,3 miljoni mūsu pēcteču. Saprota, ka iebraucēju būs daudz kārt vairāk.

2010. gadā Latvijā piedzima gandrīz vismazāk bērnu Latvijas vēsturē — tikai 19 000, tātad apmēram 1,2 bērni uz vienu sievieti auglīgajā vecumā. Bet tieši tagad vajadzēja būt visaugstākajai dzimumstībai, ja mums ir visvairāk jaunu sieviešu 20 — 30 gadu vecumā.

Acimredzot, kaut kas valsts politikā nav kārtībā, ja situācija spiež jaunās sievietes izvairīties no mātes pienākumiem.

Tuvredzība jānomaina ar tālredzību

Līdzšinējie Latvijas valdību lēmumi liecina, ka latviska Latvija nākotnē bez masveida migrācijas tai nav prioritāra, jo atbalsts dzimumstības veicināšanai ir bijis simbolisks. Latvijas stratēģiskās intereses liek mainīt šo tuvredzību un visādiem veidiem stimulēt jaunās sievietes radīt bērnus. Tas jādara nekavējoties

— jau šogad un nākamgad. Ja to atliksim uz nākotni, kad budžetā kādreiz parādīsies lieka nauda, tad izniekosim pēdējo būtisko vitalitātes resursu. Lielākā skaitā esošās jaunās māmiņas pārsniegs 30 — 40 gadu vecumu, un dzimušo bērnu kopskaits tām jau būs daudz mazāks.

Ja valdība demogrāfijas problēmas kardinālu risinājumu turpinās atlikt, potenciālo māmiņu skaits jau būs daudz mazāks, un iespējamo jaundzimušo skaits — kritiski nepietiekams.

Ir jāmaina valdība un arī sabiedrībā valdošais uzskats, ka dzimumstības pasākumu veicināšana ir kārtējie izdevumi, līdzīgi pensijām un sociālai palīdzībai. Tie nav vis izdevumi un tēriņi, bet gan ieguldījums mūsu tautas nākotnē. Tiesa, ar garu termiņu — vismaz 20 gadiem, taču otra alternatīva ir jau pēc vairākām paaudzēm būt situācijā, kad izzudīs jēga pašai Latvijas valstij.

Latvijas sociālā budžeta luvās tieka tiek izmaksāta pensijās — apmēram trīs ceturtdaļas, bet dažādos demogrāfiskos pabalstos pat ne 10 procenti. Mūsu pensiju sistēma nav tainīga pret tiem, kuri papildus darba mūžam ir uzņēmušies izaudzināt vairākus bērnus, — tiem pienāktos proporcionāli lielākas pensijas

par katru bērnu, jo tikai viņu dēļ mums Latvijā ir vēl nodokļu maksātāji.

Situāciju var mainīt

Labākais un pamācošākais dzimumstības veicināšanas piemērs ir Igunija, kur līdz pat 90. gadu vidum bija vēl mazāka dzimumstība nekā Latvijā. Pēdējos gados igauņi ir sasnieguši fantastisku rezultātu — dzimumstība pārsniegusi mirstību. Tas panākts ar tūri igauņisku spītību, igauņu politikiem domājot par to, kā lai pēc iespējas vairāk atvieglo vecāku finansiālo slogu, ko rada bērni. Īpaši «treknajos gados» daudz vairāk līdzekļu tika ieguldīti savas tautas nākotnē — bērnu pabalstos, nodokļu atlaides, māmiņu algās, bezmaksas pusdienās visiem skolēniem un citos pasākumos, kas tagad sāk nest augļus — igauņu skaits pieaug. Ja tā turpināsies, jau pēc paaudzes to būs vairāk nekā latviešu. Var jau būt, ka igauņi ir patriotiskāki un vairāk domā par savas tautas nākotni. Sākot ar trešo bērnu, ikmēneša pabalsts tiek palielināts no 14 līdz 40 latiem par katru bērnu.

Tā varēja notikt arī Latvijā, ja vien, piemēram, kaut pusi no summas, ko iztērēja Dienvidu tiltam, ieguldītu mūsu jauno ģi-

meņu atbalstam.

Valdībai ir jāspēj pieņemt politisku lēmumu, ka dzimumstības veicināšana ir prioritāra. Pat ja šogad vēl nav iespēju manāmi veicināt dzimumstību, tai vajadzētu vismaz apņemties kādu daļu no nākotnē gaidāmās ekonomiskās izaugsmes augļiem ieguldīt tieši demogrāfijā.

Politīki varētu vismaz paust izpratni, ka vienādi noteikumi visiem nav taisnīgi pret bērnu vecākiem. Piemēram, daudz lielāki atvieglojumi par apgādājamiem, lieli ģimeņu pabalsti, skolās brīvpusdienas un bezmaksas mācību grāmatas, kā arī valsts apmaksātas studiju iespējas bērniem un ģimenēm vai pat valsts hipotekārais aizdevums, kas tiek daļēji dzēsts, laižot pasaulē trešo bērnu.

Ja domājam par laiku pēc simts gadiem, tad mūsu dārgo būvju nākotnes lietotāji būs galvenokārt svešinieki. Iznāk, ka šodien taupām naudu savu bērnu radīšanai, lai iebraucēju bērni varētu dzīvot labākā Latvijā. Mūsu ministrijās un pašvaldībās lielākoties domā tikai istermiņā — ilgākais, viena gada perspektīvā, bet tālākam redzējumam neatliek laika vai arī nav vēlēšanās par to domāt.

Sabiedrības vairums pret mūsu vērtīgāko kapitālu — bērniem — izturas kā pret lieku un nevēlamu kaprīzi, gluži vai traucēkli. Valsts politika sekmē to, ka vairāku bērnu piedzimšana pārāk bieži saistās ar nabadzīgas ģimenes statusu.

Visbeidzot, šī nevērtība arī izpaužas mūsu personīgajā attieksmē pret bērniem, un vecāki ir maziem bērniem bieži jūtas pavisam nevēlami. Daudzviet pasaulē sievietes ar zīdaiņiem izjūt īpašu labvēlību no apkārtējiem, pie mums tas notiek reti.

Attieksmes maiņa pret mūsu lielāko bagātību taču nemaksā naudu. Vai to apzināsim un mēģināsim mainīt?

I.Mežs,
starptautiskās migrācijas
organizācijas (IOM)
Latvijas biroja vadītājs
(No žurnāla «Kapitāls»)

Valsts noteiktie pabalsti 2011. gadā

Valsts sociālie pabalsti

Bērna piedzimšanas pabalsts: 296 lati.

Bērna kopšanas pabalsts: 50 lati par bērna kopšanu līdz vienam gadam nendarbinātiem vecākiem, 30 lati par bērna kopšanu no viena līdz diviem gadiem.

Piemaksa par dviņu vai vairāku vienās dzemdībās dzimušu bērnu kopšanu līdz vienam gadam — 50 lati mēnesī par katru nākamo bērnu. Piemaksa par dviņu vai vairāku vienās dzemdībās dzimušu bērnu kopšanu no viena līdz diviem gadiem — 30 lati mēnesī par katru nākamo bērnu.

Ģimenes valsts pabalsts: no 2009. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim — astoņi lati mēnesī, par bērniem, kuri dzimuši pēc 2010. gada 2. maija, pabalstu piešķir no bērna viena gada vecuma.

Bērna invalida kopšanas pabalsts: 150 lati mēnesī.

Piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalidu: 75 lati mēnesī.

Pabalsts aizbildnim par bērna uzturēšanu: 32 lati mēnesī (par katru bērnu).

Atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu: 38 lati mēnesī.

Atlīdzība par audžuģimenes pienākumu pildīšanu: 80 lati mēnesī.

Atlīdzība par adoptējamā bērna aprūpi: 35 lati mēnesī.

Atlīdzība par adopciju: 1000 latu.

Valsts speciālais pabalsts Latvijas neatkarības atgūšanas procesā bojā gājušo personu bērniem Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta divkārsā apmērā — 2011. gadā — 90 lati mēnesī.

Sociālās apdrošināšanas pabalsti

Maternitātes pabalsts: līdz 2012. gada 31. decembrim pabalsta apmērs ir 80 pro-

centi no personas vidējās apdrošināšanas iemaksu algas. Ja aprēķinātā pabalsta apmērs pārsniedz 11,51 latu dienā, izmaksājamā pabalsta maksimālais apmērs dienā — 11,51 lati + 50 procenti no summas virs 11,51 lata.

Paternitātes pabalsts: līdz 2012. gada 31. decembrim pabalsta apmērs ir 50 procenti no personas vidējās apdrošināšanas iemaksu algas.

Ja aprēķinātā pabalsta apmērs pārsniedz 11,51 latu dienā, izmaksājamā pabalsta maksimālais apmērs dienā — 11,51 lats + 50 procenti no summas virs 11,51 lata.

Vecāku pabalsts: pabalsta apmērs ir 70 procenti no pabalsta saņēmēja vidējās apdrošināšanas iemaksu algas, bet ne mazāks kā 70 procenti no divkārsā valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra.

Par bērniem, kas dzimuši līdz 2010.

gada 2. maijam, vienam no vecākiem, kas bērna kopšanas laikā vienlaikus strādā, vecāku pabalstu izmaksā 50 procentu apmērā no piešķirtā pabalsta apmēra.

Par bērniem, kuri dzimuši, sākot ar 2010. gada 3. maiju, vecāku pabalstu piešķir tikai tiem vecākiem, kuri atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā vai atvaļinājumā bez darba samaksas saglabāšanas, kas piešķirts sakarā ar nepieciešamību kopt bērnu, un negūst ienākumus kā darba ņēmējs vai pašnodarbinātais.

Par bērniem, kuri dzimuši pēc 2010. gada 2. novembra — ja aprēķinātā pabalsta apmērs pārsniedz 11,51 latu dienā, izmaksājamā pabalsta maksimālais apmērs dienā — 11,51 lati + 50 procenti no summas virs 11,51 lata.

(No Labklājības ministrijas mājas lapas)

Mazuļi dzims, ja vecākiem būs darbs un nebūs jāpārtiek no pabalstiem

Ataujājot vairākus vietējās pašvaldībās strādājošos speciālistus, kas nodarbojas ar skolēnu, bērnu, ģimeņu lietām, viņi vienbalsīgi atzina, ka ne jau ar sociālajiem pabalstiem panākama demogrāfiskās situācijas izmaiņa. Protams, arī tas ir pozitīvi, ja pašvaldība atrod iespēju apsveikt sakarā ar bērniņa piedzimšanu, vai dod priekšrocību ires tiesību iegūšanā. Taču galvenais iemesls tam, ka ģimenes neatļaujas laist pasaulē bērnu vai arī apmierinās tikai ar viena mazuļa audzēšanu, ir augstais bezdarba līmenis, un līdz ar to nespēja nodrošināt savas ģimenes materiālās vajadzības, rūpēties par bērna izglītošanu, talantu attīstīšanu, sagādāt viņam veselīgu, vitamīniem bagātu pārtiku. Zema dzimstība, augsts bezdarba līmenis, — tas raksturīgs gan Preiļu, gan Līvānu, gan Vārkavas un citiem Latgales novadiem. Pērn Līvānu novadā reģistrēti 84 jaundzimušie bērni (2009. gadā — 86), mūžībā devās 229 cilvēki. Preiļu novadā 2010. gadā reģistrēti 98 jaundzimušie (2009. gadā — 95), miruši 150 iedzīvotāji. Riebiņu novadā reģistrēti 24 bērni, aizsaulē devušies 138 cilvēki. Vārkavas novadā jaundzimušie bijuši 16, mūžības ceļos pavadīti 39 cilvēki. Aglonas novadā pērn reģistrēti 26 mazuliši, atvadas teiktas 99 cilvēkiem.

LĪVĀNU NOVADĀ

Jaunās ģimenes uzņem atsevišķā dzīvokļu rindā

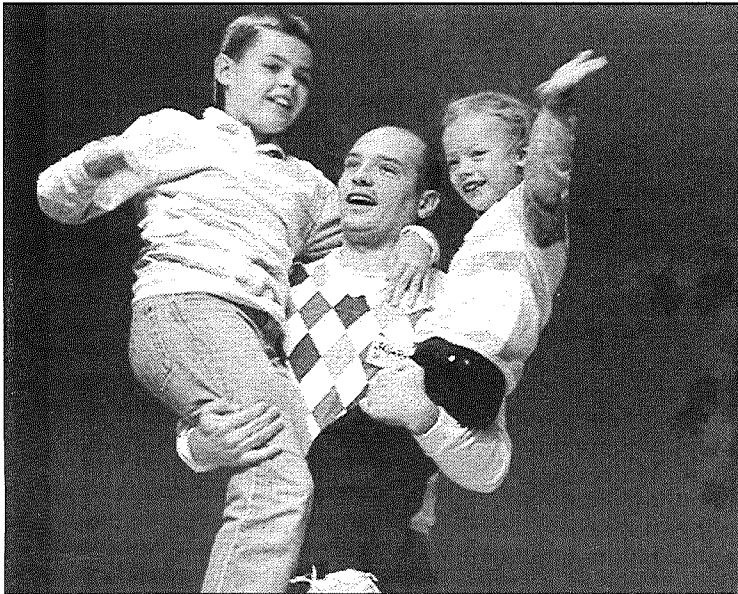
Līvānu novadā dzīvojošās jaunās ģimenes var atrākt tikt pie savas dzīvesvietas, «Novadniekam» stāstīja novada domes kancelejas vadītāja **Anna Elksne**. Atbilstoši likumam «Par palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā» novada dome pieņēmusi saistošos noteikumus, kuros noteiktas trīs iedzīvotāju kategorijas dzīvokļu ires tiesību piešķiršanai pirmām kārtām. Atsevišķā rindā tiek uzņemtas jaunas ģimenes, kuras oficiāli reģistrētas laulības stāžs nav isāks par gadu un garāks par trim gadiem. Anna Elksne sacīja, ka pašlaik šajā rindā ir trīs ģimenes. Ires tiesību piešķiršanas ātrums ir atkarīgs no tā, cik brīvu dzīvokļu attiecīgajā brīdī ir pašvaldībā. Gadoties, ka vienā sēdē tiek pieņemts jaunās ģimenes iesniegums, bet jau nākamajā sēdē — piešķirtas ires tiesības. Savukārt citā reizē nākoties vairākus mēnešus pagaidīt.

Prioritāte dzīvokļu ires tiesību saņemšanā ir arī jaunajiem speciālistiem, kas tiek uzaicināti darbā pašvaldību iestādēs.

Trešā kategorija, kām paredzēta ātrāka ires tiesību piešķiršana, ir krīzes situācijā nonākušas ģimenes pēc sociālā dienesta atzinuma.

Jaundzimušajiem — bēbišu svētki

Jau vairākus gadus Līvānu novadā notiek jaundzimušo svētki, kas tiek rīkoti divreiz gadā un uz ko ierodas vecāki ar attiecīgajā pusgādā dzimušajiem mazuliem.

● Tēta stiprajās rokās. Foto no Tēvu dienai veltīta sarīkojuma Preiļu kultūras namā.

Tādējādi tiek pagodinātas ģimenes, kuras laidušas pasaulē bērniņu. Finansiālo iespēju robežās viņiem tiek pasniegtas dāvanas, līdz šim — 15 latu apmērā. Kā informēja novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle, apstiprinot novada domes budžetu 2011. gadam, tajā dāvanu iegādei paredzēts vairāk naudas. Katram bēbītim dāvana turpmāk būs 50 latu apmērā. Tāpat tiek rīkoti bērniņu svētki, vairāk gan pēc vecāku iniciatīvas, ko pašvaldība atbalsta, apmaksājot koncertu. Ziemassvētkos novada bērni saņem saldumus.

Maz sieviešu reprodūktīvā vecumā

Liela daļa no sievietēm reprodūktīvā vecumā, kas varētu laist pasaulē bērniņus, ir pametušas Latviju un strādā ārzemēs. Kāda gan te varētu būt runa par demogrāfiskās situācijas uzlabošanu? Es domāju, ka tautas skaitīšana beidzot atklās patieso ainu par to, cik cilvēku ir aizbraucis no Latvijas, «Novadniekam» sacīja Līvānu novada domes priekšsēdētāja vietiece **Aija Usāne**. Lai dzimtu bērni, vajadzīgi jauni ļaudis, bet viņiem savukārt vajadzīgs darbs, iespēja nopelnīt un drošības sajūta par rītdienu, ka paši spēš uzturēt savus bērnus, ka nenokļūs trūcīgo skaitā un nenāksies cīnīties par izdzīvošanu tikai ar pabalstiem. Valsts politika diemžēl uz to nav orientēta.

Līvānu novadā dažāda veida palīdzība tiek sniegta trūcīgām ģimenēm. 294 novada bērni — Līvānos 140, bet lauku pagastos — 150 — saņem brīvpusdienas. 17 bērni bez maksas tiek ēdināti un dzīvo internātos, kas iekārtoti Rožupes, Jersikas, Jaunsilavas pamatskolās, Rudzātu vidusskolā. (Rudzātu speciālās internātpamatskolas bērni ir valsts apgādībā, brīvpusdienas saņem šīs skolas C līmeņa klases bērni, kas apmeklē Līvānu 1. vidusskolu.) Par valsts līdzekļiem tiek ēdināti visi 1. klases skolēni. Reizi gadā trūcīgo ģimeņu un aizbildnībā esošiem bērniem tiek piešķirts pabalsts 25 latu apmērā mācību piederumu iegādei. Visā novadā skolēnu pārvadāšana ir bez maksas, Jersikas un Rudzātu pagastā bērni brauc ar skolas autobu-

siem, Turku pagasta bērniem tiek apmaksātas sabiedriskā transporta biļetes, Rožupes pagastā maksā vecākiem par personīgā transporta izmantošanu bēnu vešanā uz skolu, Sutru pagastā daļa no skolēniem brauc ar sabiedrisko transportu, daļu pārvadā vecāki. Novada dome pievērsusi uzmanību arī izdevumiem par Līvānu bērnu nokļūšanu uz skolām. Kopumā Līvānu novada skolās pašlaik mācās 1451 bērns.

Visi interešu izglītības pulciņi novada bērniem ir bez maksas. Uz vietām pirmsskolas izglītības iestādēs pašlaik rindā ir 46 bērni, taču vairums no viņiem ir 2010. gadā dzimušie, kam vēl nav laiks iet bērnudārzā. Vairāki vecāki nav arī pārrēģistrējušies.

PREIĻU NOVADĀ

Piešķir pabalstu jaundzimušajiem, domā par jauniem rotaļu laukumiem

Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste **Maija Paegle** stāstīja, ka jaundzimušo bērnu vecākiem jau vairākus gadus tiek piešķirts vienreizējs pabalsts, patlaban tas ir 150 latu. Pirmsskolas izglītības iestādēs nav rindu, visi vecāki mazuļus var iekārtot bērnudārzos. Šī gada budžetā paredzēti 10 000 latu bērnu rotaļu laukumu iekārtošanai vai atjaunošanai. Novada domes vadība uzskata, ka ir lietderīgi vairāk parūpēties par vasaras nometņu organizēšanu bērniem, lai vecākiem nav jāuztraucas par to, kā bērni pavada savu laiku, būdami mājās vieni paši. Dome ir gatava izrādīt preimnākšanu un atbalstīt skolas, kas organizēs nometnes. Salas un Pelēču pamatskolās iekārtoti internāti, kur bērnu uzturēšanās izdevumus sedz pašvaldība.

Novadā tiek rīkoti bērniņu svētki (ar vecāku finansiālo līdzdalību), notiek Mātes dienai veltīti sarīkojumi izglītības un kultūras iestādēs, pērn pirmo reizi tika sarīkots pasākums «Tēti, tu esi foršais», kurā atklājas, cik stīpras, draudzīgas un bērniem svētītas ģimenes dzīvo novadā. Vēl ir desmitiem un simtiem līdzīgu ģimeņu, kas diendienā cīnās un pūlās vaiga sviedros, lai

apgādātu bērnus ar ikdienišķo pārtiku, apģērbu, skolotu, nodrošinātu viņiem iespēju mācīties mūzikas vai sporta skolā, nodarboties pulciņos, braukt ekskursijās. Skolēni bez maksas tiek nogādāti skolās vai arī pašvaldība apmaksā viņu ceļa izdevumus.

No sociālā budžeta savukārt tiek piešķirtas brīvpusdienas trūcīgo ģimeņu bērniem, kas mācās skolā, ir arī citi atvieglojumi.

VĀRKAVAS NOVADĀ

Valdība pārāk daudz akcentē sociālās palīdzības sniegšanu, bet nedomā par to, lai cilvēkiem būtu darbs un viņi paši sevi uzturētu

Vārkavas novada domes sociālā dienesta vadītājs **Raimonds Vilciņš** atzina, ka pašlaik pašvaldībā nav iespēju izveidot atbalsta programmu jaunām ģimenēm, bērniem, ja vien viņi nepieder pie trūcīgo kategorijas. Domes saistošos noteikumus attiecībā uz sociālās palīdzības sniegšanu koriģē un apstiprina Labklājības ministrija, un pēdējos — krīzes — gados, no noteikumiem izņemts arī viss, kas neattiecas uz neatliekamo palīdzību vistrūcīgākajai sabiedrības daļai. Sociālajām vajadzībām tiek tērēta aizvien lielāka daļa no pašvaldības budžeta, un finansējuma trūkuma dēļ jau pērnā gada rudenī tika pārtraukta brīvpusdienu piešķiršana skolas bērniem. Raimonds Vilciņš stāstīja, ka, iespējams, novadā tiks noteikta jauna kārtība garantēto minimālo ienākumu (GMI) izmaksai. Tā daļa, kas nepieciešama bērnu skolas pusdienu apmaksāšanai, tikšot uzreiz ieskaitīta skolas budžetā, jo nereti vecāki šo pabalstu izmanto nelietderīgi. Novada domei nācies pieņemt arī nepopulāru lēmumu attiecībā uz pusdienu un launaga maksas paaugstināšanu Vārkavas novada izglītības iestādēs. Sākot ar 1. martu, pusdienu un launaga cenas palielinātas vidēji — 10 santīmiem. Par pusdienām skolā no 1. marta jāmaksā 45 santīmi, par pusdienām bērnudārzā — 70 santīmi, par pusdienām pieaugušajiem — 60 santīmi, par launagu bērniem — 20 santīmi.

Sagatavoti grozījumi saistošajos noteikumos sociālās palīdzības sniegšanai. Pēc to apstiprināšanas katram novada skolēnam no 1. līdz 12. klasei, kas mācās pašvaldības skolās, būs paredzēts piecus latus liels pabalsts. Tas gan netiks izmaksāts uz rokām, bet pārskaitīts skolu budžetos un paredzēts izglītojošu un attīstošu pasākumu rīkošanai, lai bērni paplašinātu savu redzesloku un gūtu jaunas zināšanas.

Bez tam Vārkavas novadā paredzēts atklāt ģimenes atbalsta centru, kurā būs pieejama psihologa palīdzība, strādās sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm, darbosies tradīciju istaba brīvā laika saistošai pavaišanai.

Dzimtsarakstu nodaļas atzīmēja 90 gadu jubileju

Piektdien, 25. februārī, Latvijas dzimtsarakstu nodaļas atzīmēja to izveidošanas 90. gadadienu. Sarīkojums notika Ādažu kultūras namā. Tajā piedalījās Saeimas priekšsēdētāja Solvita Āboltiņa, Satversmes tiesas priekšsēdētājs Gunārs Kučinskis, Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis Andris Jaunsleinis, bijušie tieslietu ministri un Tieslietu ministrijas (TM) valsts sekretāri, kā arī citi goda viesi, informē TM Administratīvā departamenta pārstāve Laura Pakalne. Apsveikumu runas teica Tieslietu ministrijas parlamentārā sekretāre Karīna Korna un valsts sekretārs Mārtiņš Lazdovskis. Pasākumā piedalījās Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta un dzimtsarakstu nodaļu darbinieki no visas Latvijas, lai kavētos atmiņās par piedzīvoto, kopīgi atzīmētu lielo jubileju, kā arī godinātu labākos kolēģus.

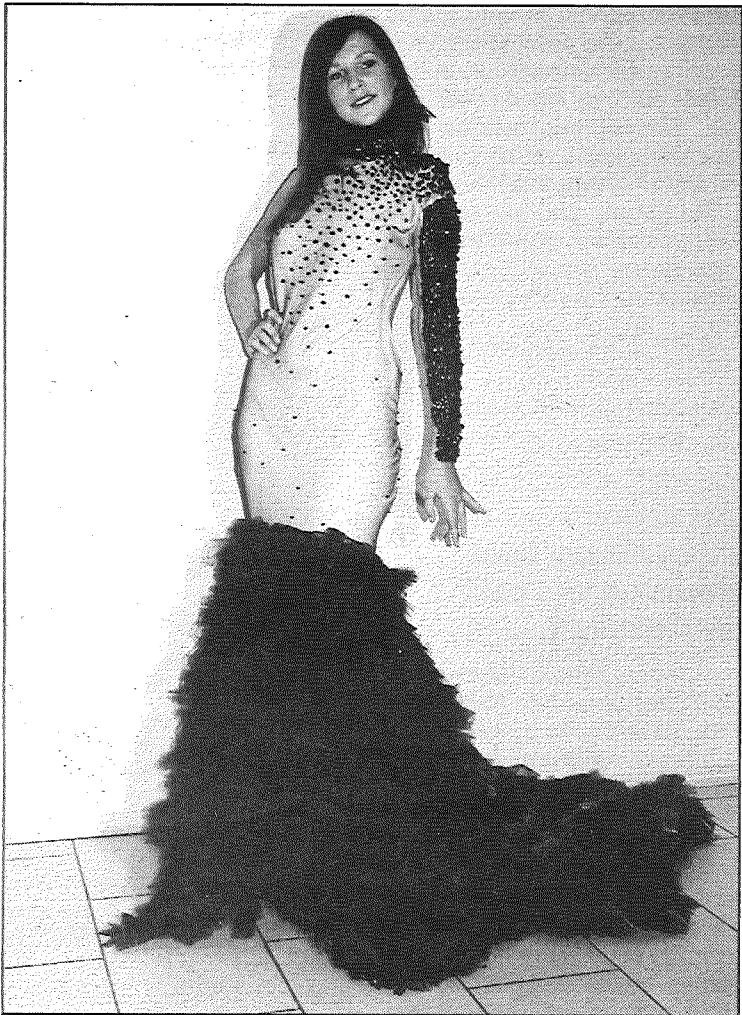
Šī gada 16. februārī Tieslietu ministrijas Apbalvošanas padome lēma par labāko darbinieku apbalvošanu. Vairākiem darbiniekiem piešķirts I pakāpes Tieslietu ministrijas Atzinības raksts un «zelta» spalva. II pakāpes Tieslietu ministrijas Atzinības raksts un «sudraba» spalva piešķirts **Preiļu novada dzimtsarakstu nodaļas vadītājam Anitai Loginovai**. Kopā ar viņu apbalvojumu saņēma vairāku citu novadu un pilsētu dzimtsarakstu nodaļu darbinieki. Tika pasniegti arī Tieslietu ministrijas Goda diplomu.

Kā uzsvēra Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta direktore Ārija Iklāva, «Latvijas dzimtsarakstu nodaļu 90 gadu jubileja ir ļoti nozīmīgs notikums visas Latvijas dzīvē, jo šī ir viena no svarīgākajām funkcijām, ko pilda valsts. Mēs reģistrējam cilvēkus, ienākot šai pasaulē un aizejot no tās, kā arī ļoti skaistajā mirklī, kad mīloši cilvēki noslēdz laulības.» Āriju Iklāvu priecē tas, ka «cauri gadiem attīstīties un modernizēties arī dzimtsarakstu nodaļu darbs, kas noteikti palielina klientu apmierinātību ar mūsu darbu.»

Pirms 90 gadiem — 1921. gada 18. februārī — Latvijas Satversmes Sapulces III sesijā pieņēma likumu «Par civilstāvokļa aktu reģistrāciju». Likums noteica, ka civilstāvokļa aktu reģistrāciju Latvijas valstī pārzinās «laicīgas iestādes», kuras nosauca par dzimtsarakstu nodaļām. Minētais likums arī noteica, ka dzimtsarakstu nodaļas jāizveido katras pilsētas vai pagasta pašvaldībā, un to darbības iecirknim jāsakrīt ar attiecīgās pilsētas vai pagasta robežām.

1921. gada 1. maijā darbu sāka pirmā šāda iestāde — Rīgas pilsētas Dzimtsarakstu nodaļa. Līdz 1936. gadam dzimtsarakstu nodaļas tika izveidotas visā Latvijā. Pašlaik valstī pēc reģionālās reformas Latvijas iedzīvotājus apkalpo 110 novadu un deviņas pilsētu dzimtsarakstu nodaļas.

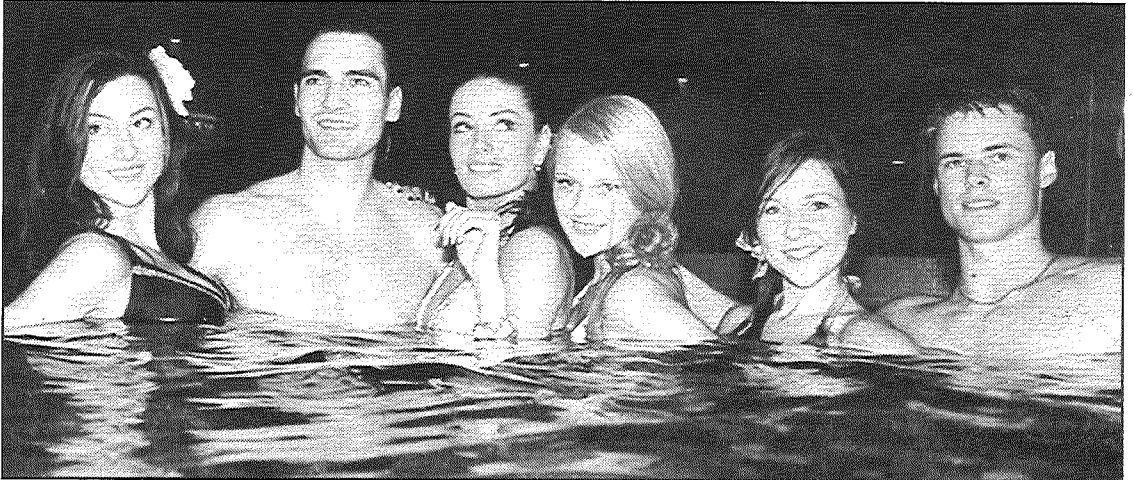
Preiļu meitene — konkursa «Mis un Mistery Latvija» fināliste

● Zanda Kivleniece jau piemērijusi dizaineres Agneses Eidukas radītos tērpus. Tie izceļ ne tikai katras dalībnieces auguma aprises, bet arī raksturu.

● Gatavojoties konkursam «Mis un Mistery Latvija», par finālistu ikdienas neatņemamu sastāvdaļu kļuvušas gan deju, gan sporta, gan jogas nodarbības. Lai uzturētu labu fizisko formu, nākas krietni pasvīst. Zanda Kivleniece — pirmā no kreisās.

● Pamazām konkursanti pierod pie publicitātes. Šī fotogrāfija tapusi pēc preses konferences «SPA Jūrmala», kad ballīte turpinājās baseinā. Kopā ar citiem finālistiem arī Zanda (otrā no labās).

8. aprīlī pulksten 16.00 Rīgā, Starptautiskajā izstāžu centrā Ķīpsalā, izstādes «Fiesta Expo 2011» ietvaros notiks konkurss «Mis un Mistery Latvija» fināls. Starp 14 fināla dalībniekiem būs arī Preiļu meitene ZANDA KIVLENIECE, viena no septiņām pretendētēm uz skaistuma karalienes kroni.

Konkurss un izstāde vienlaikus

Konkursa fināls Ķīpsalā notiks jau otro gadu pēc kārtas. Par tā lieciniekiem varēs būt ikviens, kurš vēlas redzēt aizraujošo sacensību par tituliem, žūrijas darbu, šovu un krāšņo noslēguma ceremoniju. Aģentūras «Mis Latvija» direktore Inta Fogeļe konkursu organizē jau 22. reizi.

«Vairākus gadus konkurss notika ārpus, taču pērnā gada veiksmīgā pieredze Ķīpsalā un lielā skatītāju un mediju atsaucība apliecināja, ka konkursa ista norises vieta ir Latvija. Tāpēc esmu gandarīta, ka šogad konkursa fināls būs skatāms ikvienam interesentam un jauniešu līdzjutējiem,» atzīst aģentūras vadītāja.

Šogad konkursa fināla skatītājiem atsevišķa biļete nebūs jāpērk, to varēs vērot visi, kuri ieradusies uz izstādi «Fiesta Expo 2011», lai iepazītos ar idejām, iespējām un risinājumiem visdažādākajiem pasākumiem, svētkiem, kāzām, izlaidumiem un citām svinībām. Bet nu par galveno — ko par savu piedalīšanos konkursā un izredzēm uz skaistumkaralienes kroni domā Zanda?

Konkursam pieteica māsa

Uz sarunu «Novadnieka» redakcijā Zanda ieradās vienā no tām pēdējā laikā retajām reizēm, kad viņai izdodas paciemoties dzimtajos Preiļos. Iepazīstinot ar sevi, meitene atzina, ka te, mājās, jūtoties vislabāk un ilgojoties pēc tikšanās ar vecākiem. Mamma Lidija strādā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā, bet tētis Antons — Jēkabpils autobusu parka Preiļu filiāle.

«Mani bērnības un skolas gadi ne ar ko īpašu neizcēlās,» teic Zanda. Mācījās Preiļu 1. pamatskolā, mūzikas skolā, bet pēc tam Preiļu Valsts ģimnāzijā, kuru absolvēja pirms diviem gadiem. 10. februārī man palika 21 gads, pašlaik esmu otrā kursa studente Rīgas Tehniskajā universitātē, kur apgūstu telekomunikācijas. Būšu telekomunikāciju inženieris, šīs profesijas perspektīvas, man šķiet, mūsdienu pasaulē aizvien paplašinās. Nav tiesa, ka šī joma domāta puišiem vien, kursā mācās arī meitenes. Pie tam meitenes mācībās ir daudz centīgākas, nepaļaujas slinkumam.»

Lai gan studijas nav vieglas, meitene atzīst, ka nākotnes profesija viņai ļoti patīk un nevarot sevi iedomāties citā jomā. Stipri pamati eksaktajās zinībās ielikti ģimnāzijā, tagad RTU studējot daudzi skolas un klases biedri. Ikdienā noder arī mūzikas skolā apgūtā vijolspēle. «Esmu sapratusi, ka visu, ko esi apguvis bērnībā, vēlāk var novērtēt kā ieguvumu,» saka Zanda. «Bija brīži, kad vijoli gribēju noslēpt labi tālu skapī, bet skolotāji un vecāki mudināja saņemt. Paldies par to.»

Par to, ka Zanda ir konkursa «Mis un Mistery Latvija» fināliste, savi nopelni ir viņas māsa. Tieši Zane bijusi tā, kas pieteikusi konkursa atlasei. «Tas bija pagājušā gada augustā, un es nemaz necerēju un nedomāju, ka tikšu tik tālu. Godīgi sakot, par aizsūtītajām fotogrāfijām un pieteikumu biju pavisam aizmirsusi, kad atnāca ziņa — esmu izvēlēta nākamajai kārtai. Tobrīd nedomāju, ka man jau nav, ko zaudēt, vismaz kāda pieredze būs. Viss ritēja savu gaitu, dalībniekus vērtēja, pārbaudīja, lūkoja, ko mēs protam, kamēr no aptuveni 100 meitenēm palika 50, tad 10, bet tagad vairs tikai septiņas konkursantes.»

Sevi jāprot pasniegt

Dzīvē ir viss jāizbauda, jo kā gan citādi zināsi, vai esi sevi apliecinājis. Tā par Zandas piedalīšanos konkursā saka vecāki. Protams, neviens panākums uz paplātes netiek pasniegts, ir jāiegulda smags darbs, jāiemācās sevi pasniegt gan publikai, gan žūrijas komisijai. Lidz finālsacensībām vēl vairāk nekā mēnesis, bet konkursanti jau kopš rudens ir pamatīgi nodarbināti.

«Mācoties ģimnāzijā, sporta stundas man nebūt nebija tās mīļākās. Tagad gan regulāri eju uz sporta zāli un daru to ļoti labprāt. Varbūt tāpēc, ka pati varu izvēlēties nodarbību veidus. Apmeklēju arī peldbaseinu,» stāsta fināliste. «Lai pilnvērtīgi sagatavotos, visiem dalībniekiem notiek deju stundas. Tās ir lieliskas,

jo konkursa horeogrāfe ir Anatasija Skibunova — baleta «Todes» bijusi soliste, vairāku pasaules mēroga konkursu fināliste un Princesu skolas dibinātāja. Šajā ziņā man ir zināmas priekšrocības, jo kopš piecu gadu vecuma esmu dejojusi tautas dejas pie skolotājas Gaidas Ivanovas.

Liels atklājums bija jogas nodarbības, kuras vada Oļegs Onapčenko un vairāki citi treneri. Apgūstam arī austrumu ciņu papēmienu. Stīlists Gints Būde pasniedz defilē, Agrita Grostberga vada psiholoģijas nodarbības.

Mums visiem tas ir milzīgs ieguvums, jo par nodarbībām nav jāmaksā. Tas ir tik lieliski, ka varam sevi pilnveidot! Būtbū visos konkursu dalībniekos tiek ieguldīti milzīgi līdzekļi, tāpēc arī no mums tiek prasīts nopietns darbs.»

Konkursantu ikdiena aizņemta mācībās vai darbā, tāpēc lielākā daļa kopīgo nodarbību notiek sestdienās un svētdienās. Meitenēm, protams, ļoti patīkušas tikšanās ar dizaineri Agnesi Eiduku, kuras modelētajos tērpos viņām finālā būs vairāki iznācieni. Kleitas jau prezentētas preses konferencē. Noderīgas bijušas arī nodarbības ar psiholoģi.

«Skaistumkonkursi prasa lielu sasprindzinājumu, tā ir slodze prātam, jūtām un emocijām. Mums stāstīja par dažādām situācijām un nepatīkamiem atgadījumiem, kad konkurentes pirms atbildīgā iznāciena sabojā tērpus, apavus. Ceru, ka mūsu vidū nekas tāds nenotiks, jo esam cieši sadraudzējušies, savstar-

pējās attiecības ir ļoti labvēlīgas,» teic Zanda. «Mēs nēcēšamies cits citā saskatīt konkurentus, bet gan pēc iespējas atklāt savus talantus, labākās īpašības.»

Skaistākie jaunieši nāk no Latgales

Zanda Kivleniece starp konkursa «Mis un Mistery Latvija» 14 finālistiem nav vienīgā dalībniece, kura nāk no Latgales. Oksana Uzglava, piemēram, ir ludzāniete, Alise Miškovska dzīvo un strādā Daugavpilī, Ivana Jevstignejeva dzimta puse ir Viļakā, Edvins Ločmelis nāk no Gulbenes, Andis Vēveris — no Jēkabpils, bet Jānis Beķers — no Rēzeknes. Lūk, Latgales bagātība — skaisti un gudri jaunieši!

Katrai meitenei piemīt kas īpatnējs un atšķirīgs, vērtē Zanda. Kāds būs konkursa žūrijas vērtējums, kam tiks skaistuma karalienes kronis, kam «Mistery Latvija» tituls, pagaidām grūti paredzēt. Un ne jau matu krāsa vai auguma parametri būšot noteicošie, viņa spriež. Skaisti un jauki esot visi, pie tam paredzēts pasniegt dažādus titulus, tajā skaitā arī skatītāju simpātiju balvu.

Sarunas noslēgumā Zanda izteica pārliecību, ka neskumšot arī tad, ja tituli un balvas tiks citām dalībniecēm. «Viss, ko esmu paveikusi līdz šim un daru tagad, ir manis pašas labad. Esmu pārvarējusi savu vienīgo bērnības kompleksu, kad biju ļoti, nu ļoti, ļoti tieva, tagad jūtos pārliecināta par sevi. Un tas ir galvenais.»

L. Kirillova

DAUGAVPILS

Nakts patversmē uzņems visus bezpajumtniekus

Lielajā salā Daugavpils nakts patversmes apmeklētāju skaits divkārtējies, taču iestāde ir gatava uzņemt visus, kam šajās dienās nepieciešama palīdzība un pajumte.

Parastī patversmē nakšņo 15 — 17 bezpajumtnieki, bet pagājušajā nedēļā viņu skaits pieauga līdz 34. Tas saistīts ar bargo februāra salu, lai gan iestāde jau kopš rudens strādā pastiprinātā režīmā. Patversmē ir 32 gultas vietas, 20 sēdvietas un astoņas vietas izolatorā, kur parastie ievieto ar infekcijas slimībām saslimušos bezpajumtniekus. «Gadījumā, ja bezpajumtnieku skaits pieaugs, mēs viņus izvietosim dažādās sociālās patversmes telpās,» apgalvoja nakts patversmes vadītāja Svetlana Radeviča.

Uz patversmi nāk visdažādākie cilvēki. Daži līdz šalam mitinājušies pamestās mājās, daži atbraukuši no viensētām, jo nav

● Patversmes guļamistabas dienā ir tukšas.

malkas, lai tās apkurinātu, daži dzīvojuši pie draugiem un paši irējuši dzīvokli. Vīriešu vidējais vecums ir 40 — 50 gadi, tas ir, — stipri un darbaspējīgi cilvēki. Kā atzīmēja Svetlana Radeviča, vairākums agrāk strādājuši celtniecībā. Sākoties krīzei, viņi visi

palika uz ielas, turklāt dažus piekrāpa un neizmaksāja algu. Vasarā vīrieši bieži vien dodas uz laukiem darba meklējumos. Dažkārt zemnieki izmitina viņus un dod darbu saimniecībā. Tuvojoties ziemai, kad lauksaimniecības darbi beigušies, viņi atgriežas

Daugavpili.

Parastā situācijā, kad laukā sals nav tik stiprs, nakts patversmē nedrīkst ierasties alkohola reibumā, taču pašlaik izņēmuma kārtā iestādē tiek pieņemti arī šādi bezpajumtnieki. Ja viņu padzīs arī no šejienes, ļoti iespējams, ka bezpajumtnieks nosals uz ielas.

Pēdējā laikā pašvaldības policija pat dienā ved uz patversmi jaunus klientus. Tiek pārbaudītas bezpajumtnieku mantas — vai viņam līdzīgs alkohols, asi priekšmeti un viss pārējais, kas ir aizliegts. Protams, klientiem jāsaņemas ar sociālajiem darbiniekiem un par sevi jāpastāsta. Klienti iziet medicīnisko pārbaudi, lai noskaidrotu, vai viņiem nav infekcijas un citu slimību. Noteikumi visiem ir vienādi, neatkarīgi no tā, vai bezpajumtnieks atnācis uz trim dienām vai mēnesi. Pirms izmitināšanas klientam veic sanitāro apstrādi, viņš nomazgājas dušā.

Patversmes iemītnieki tiek ēdināti divreiz dienā — no rīta un vakarā. Brokastīs ir putra, vakariņās — zupa ar maizi, tēja un maizīte.

Labā laikā klientu patversmē nav, taču pašlaik viņi var uzturēties visu diennakti. Bezpajumtnieki laiku pavada speciālā istabā, kur ir televizors un bibliotēka. Klienti var saņemt siltu apģērbu, kas saziēdota nakts patversmei. Kā teica Svetlana Radeviča, pastāvīgi ir vajadzīgi vīriešu apavi, zeķes un apakšveļa.

Patversmes klientiem piedāvā iespēju atstrādāt izdevumus par dokumentu atjaunošanu. Ir grūti to iedomāties, taču dažiem vienīgais dokuments ir padomju laika pase. Jūtot, ka viņiem tiek veltīta tik liela uzmanība, daudzi sāk pārdomāt savu dzīvi un mēģina to mainīt.

«Latgales Laiks»

Kļūt par pilotu ir prestiži, bet dārgi

22. februārī Daugavpili viesojās Rīgas pilotu skolas «Flying School» pārstāvji Nikolajs Vladimirovs un Valērijs Barinovs. Speciālisti pastāstīja par pilota profesijas apgūšanas iespējām, tās perspektīvām un prestižu.

Savu viedokli par pilotēšanas priekšrocībām pauda bijušais pil-

sētas domes deputāts un uzņēmējs, licencēts pilots Jevgeņijs Vladimirovs. Viņš pastāstīja, ka, ieskaitot pacelšanās un nolaišanās laiku, no Daugavpils uz Rīgu ar nelielu lidmašīnu var nokļūt 45 minūtēs, degvielas patēriņš ir 10 — 15 litri stundā.

Uz tikšanos atnāca 20 cilvēki, galvenokārt jaunieši. N.Vladimirovs pastāstīja, ka par pilotu var kļūt jebkurā vecumā. Kā pie-

mēru viņš minēja bijušo pilsētas domes deputātu Ilju Podkolzinu, kurš ir pilots un tagad strādā Austrijas avioliņijās. Lidmašīnas pilotēšanai ir labas perspektīvas, otrā pilota vidējā darba alga mēnesī ir no 1500 līdz 3000 latu.

Taču zāle ātri kļuva tukšāka, kad viesi sāka stāstīt, kā iegūt pilota kvalifikāciju. Nodarbības jāapgūst teorijā un praksē. Teorētiskais kurss ir 153 stundas un

maksā aptuveni 750 latus. Savukārt praksei nepieciešamas vismaz 45 lidojuma stundas, turklāt viena stunda mācību laikā maksā 125 latus bez PVN.

Pēc mācībām un eksāmena nokārtošanas students — pilots saņem kāroto dokumentu — privātā pilota licenci (PPL), kura dod tiesības patstāvīgi vadīt aviotransportu. Taču ar PPL nedrīkst veikt komercpārvaldījumus. Ti-

kai pēc 200 lidojuma stundām un papildu mācībām pilots iegūst CPL līmeni (komercpārvaldījuma pilota licenci). Ar šo dokumentu var mēģināt iekārtoties darbā aviokompānijā — pārvaldīt kravas un pasāžierus.

Kā redzams, daudziem tas paliks tikai sapnis.

«Latgales Laiks»

LUDZA

Amatnieku centrā izšuj tautastērpus

Ludzas Amatnieku centrā darina tautas tērpus. Bet pagājušā gada septembrī ar valsts organizēto atbalstu te nodibinātas divas jaunās prakses vietas. Tas ļauj dot darbu divām jaunām meitenēm.

Annai Onukraņei un Guntai Borisovskai labāk padodas sieviešu un vīriešu kreklu detaļu izšūšana: krustdūriens un caurā vile. Krustdūrienā parasti izšuj sieviešu blūžu plecu daļu, apkakli un aproces, bet vīriešu krekliem ar cauro vīli apdarinātas kreklu aizdares.

Savukārt Gunta piešāvusi roku ne tikai blūžu izšūšanā, bet arī vainagu izšūšanā ar zilēm. Viena vainadziņa izšūšanai vajag aptuveni 7 — 10 dienas.

Abas jaunietes ar rokdarbiem saskārušās tikai skolā, mācību stundās, un ne vienai, ne otrai nav ienācis prātā, ka ar to vajadzēs pelnīt sev iztiku. Gunta šad tad kaut ko iztamborē vai izāda, bet Annas ģimenē ar rokdarbiem — izšūšanu krustdūrienā — nodarbojas mamma. Tagad abas jaunietes atzīst, ka rokdarbi ir jauka un patīkama nodarbošanās.

Amatniece Ineta Isačenkova, kura meitenēm ierādīja galvenās izšūšanas prasmes, ir apmierināta ar jauniešu apķēriību un darbaspējām.

Pēdējā laikā Ludzas Amatnieku centrs saņem pasūtījumus tautas tērpu izgatavošanai no dažādiem pagastu deju kolektīviem un folkloras kopām. Savukārt pašdarbiniekiem šī iespēja radusies, pateicoties projektiem un Eiropas fondu atbalstam. Katrs kolektīvs vēlas tieši savam novadam raksturīgus tautas tērpus, turklāt tā, lai tie arī viena kolektīva ietvaros nedaudz atšķirtos. Tur jau ir šī darba priekšrocība — nav divu vienādu vainadziņu, priekšautu vai krāsu salikuma brunčos, — saka Ineta. — Mums ir bagātīga literatūra, pētām, kādas ir katra novada nianses tautastērpos, skicejam, zīmējam un saskaņojam ar pasūtītāju. Tad strādājam. Nesen pabeidzām darbu ar Rīkavas folkloras kopas «Rīka» tērpiem. Tur bija 14 sieviešu blūzes, 12 no tām — ar izšūvumu krustdūrienā, turklāt visām izšūvums atšķirās. Tāpat atšķirās arī viņu galvasauti un priekšauti.

Arī pārlišu raksti uz vainadziņiem tiek noskatīti grāmatās.

Kaut arī dažādos veikalos ir samērā bagāts pārlišu piedāvājums, kad nākas saskaņot toņus un formas vienam vainadziņam, tas nemaz nav viegli. Kā saka Ineta, regulāri tiek izpētīts visu tuvākās apkārtnes veikalu piedāvājums, līdz atrodamas tas, kas vajadzīgs.

Cik tad izmaksā viens šāds pilns sieviešu tautastērps? Aptuveni 300 latu. Galvaspilsētas mākslas salonā cenas sasniedz pat 1000 latu. Vīriešu tautastērpa mētelis, piemēram, maksā ap 100 latiem.

Ludzas Amatnieku centra otrajā stāvā ik dienas top jauni audēkli brunčiem (pie stellēm — Marīta Tutane), tiek šūti jauni krekli un mēteļi (kad ir pasūtījums, pie šujmašīnas sēžas amatnieks Igors Kovaļkovs), kā arī klusi un čakli rosās jau pieminētās jaunietes, kuras Amatnieku centrā strādā ar Nodarbinātības valsts aģentūras atbalstu. NVA prakses vadītāju un praktikanšu darbu apmaksā Eiropas Sociālā fonda projekta «Kompleksi atbalsta pasākumi» aktivitātes «Jauniešu darba prakses» ietvaros. Jaunietēm darbs nodrošināts uz 12 mēnešiem, viņas saņem 120 latu stipendiju.

«Ludzas Zeme»

Monstera pārsteidz ar gleznu ziedu

Ludzas novada domes trešā stāva gaiteni nesēn uzziedēja monstera, sarunvalodā dēvēta arī par lāča ķepu. Šis telpaugšs ar milzīgajām robotajām lapām un gaisa saknēm telpās var sasniegt iespaidīgus izmērus, taču uzzied ļoti reti. Zieds izskatās iespaidīgi, kā milzu kalla. Šo retumu apbrīvoja daudzi. Acīmredzot, monstera te, plašajā telpā ar augstajiem griestiem un milzīgo logu, jūtas komfortabli.

Literatūrā vēstīts, ka nogatavojušies augļi ir pat ēdami, bet tie mūsu apstākļos nogatavojas vēl retāk, nekā šī puķe uzzied. Pārējās auga daļas esot indīgas.

Tuvākais radinieks šim milzu augam savvaļā Latvijā ir purva cūkausis.

«Ludzas Zeme»

Noziedzības līmenis Latgalē samazinās uz mazāk smagu nodarījumu rēķina

Nobeigums. Sākums «Novadnieka» 8. un 15. februāra numuros.

Noziedzīgi nodarījumi ekonomikā

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija liecina, ka pašlaik viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir sadarbībā ar Valsts robežsardzi veikt pasākumus ar akcīzes nodokli apliekamo preču tirdzniecības, glabāšanas un realizācijas noziedzīgu ievērošanā.

Pēc Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja uzskaites, informācijas analīzes un plānošanas grupas datiem, 2010. gadā Latgales reģiona pārvaldes teritorijā tika izņemtas 17 633 730 nelegāli ievesta cigaretes, no kurām vairāk nekā pusmiljons izņemts administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros (lielākā daļa ar Krievijas Federācijas akcīzes markām, pārējās — ar Baltkrievijas akcīzes markām). Kriminālprocesa ietvaros izņemts vairāk nekā 17 miljoni cigarešu ar Krievijas un Baltkrievijas akcīzes markām, bet nedaudz vairāk kā divi miljoni — bez akcīzes markām.

Pērn Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas nodaļu un Kriminālpolicijas nodaļu darbinieki, kopīgi veicot operatīvās un izmeklēšanas darbības, izņēma 19 319,89 litrus alkohola — spirtu, degvīnu, brāgu, kandžu, kokteiļus, nezināmas izcelsmes alkoholu. Daļa dzērienu nākusi no Eiropas Savienības valstīm, kā arī no trešajām valstīm. Atklātas vairākas nelikumīgas alkohola ražotnes.

Policija informē, ka regulāri tiek veikti pasākumi, lai atklātu noziedzīgus nodarījumus, kas saistīti ar naftas produktu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu (pārvadāšanu) un realizāciju. Pagājušā gada laikā izņemti 36 882 litri naftas produktu, no kuriem 4755 litri administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros, bet 32 127 litri — kriminālprocesa ietvaros.

Turpina apkarot narkotiku nelegālu apriti

Narkotisko un psihotropo vielu izplatīšana Latgales reģionā joprojām ir viena no aktuālākajām noziedzības attīstības tendencēm. 2010. gadā policija veikusi 34 profilaktiskos reidus, lai apzinātu un pārbaudītu narkotisko vielu nelegālās izplatības vietas, narkotisko vielu lietošanas un glabāšanas faktus. Reidu rezultātā aizdomās par narkotisko vielu lietošanu pārbaudei uz ārstniecības iestādēm tika nosūtītas vairākas personas, bet par narkotisko vielu iegādāšanos un glabāšanu uzsākti kriminālprocesi.

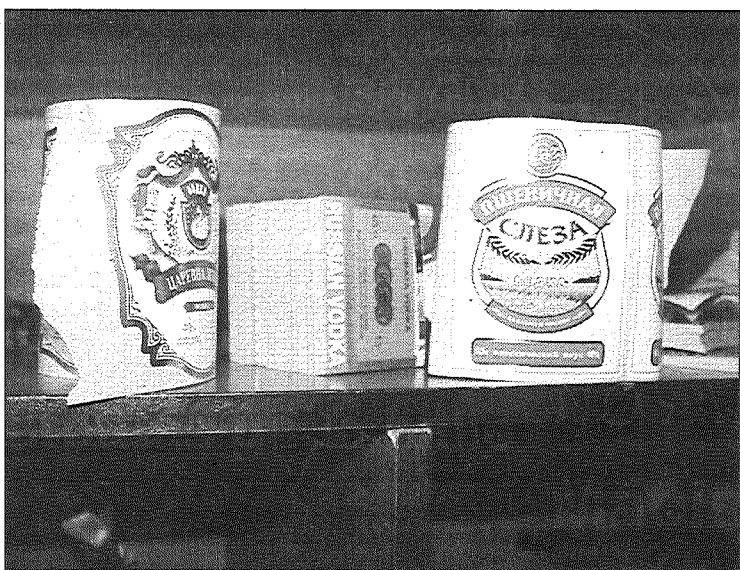
Pērn Latgales reģionā no nelegālas aprites izņemti 779 gramu metamfetamīna (**Preiļu iecirknī** — 8,8 gramu), 0,47 gramu amfetamīna, 760 gramu marihuānas (**Preiļu iecirknī** — 3,7 gramu), 11,47 gramu heroīna, divi gramu hašiša, 189 gramu psihotropu vielu (pulveris) (**Preiļu iecirknī** — 7,6 gramu), 282 gramu psihotropu vielu (tabletes) (**Preiļu iecirknī** — 55 tabletes), 148 gramu sintētisko opiātu un 430 gramu magoņu salmu.

Atklāta kārtējā nelegālā alkohola ražotne

23. februārī Latgales reģiona Kriminālpolicijas biroja darbinieki kriminālprocesa izmeklēšanas ietvaros Daugavpilī aizturēja kādu 1962. gadā dzimušu vīrieti, pie kura atrada un izņēma 510 litrus spirta, 54 litrus degvīna un trīs blokus cigarešu.

Noskaidrots, ka vīrietis savās mājās Jaunbūvē bija izveidojis nelegālu alkohola ražotni, kurā, atšķaidot spirtu, gatavoja dažādu marku alkoholu.

Turpinās izmeklēšana. Aizdomās turētajam draud kriminālatbildība pēc Krimināllikuma 221. panta 2. daļas par alkoholišķo dzērienu vai tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu vai realizāciju, ja tās rezultātā radīts būtisks kaitējums.

● Nelegālajā alkohola ražotnē tapušajiem dzērieniem uz pudelēm tika līmētas dažādu marku etiķetes.

Latvijas iedzīvotājiem pieder desmitiem tūkstošu šaujamo ierociņu

Latvijā šī gada sākumā bija reģistrēti 36 420 šaujamo ierociņu īpašnieki, no kuriem 24 487 ir mednieki, ziņo LETA.

Pērn salīdzinājumā ar 2009. gadu ir samazinājies mednieku skaits, bet pieaudzis pašaisar-

dzības šaujamo ierociņu un sporta šaujamo ierociņu īpašnieku skaits, informē Valsts policijas preses pārstāvis Aigars Bērziņš. Ierociņu īpašniekiem kopā ir reģistrēti 63 589 šaujamo ierociņi, un to skaits gada laikā ir pieaudzis par 1067 vienībām. Pieaugums saistāms ar medību šaujamo ierociņu un paš-

aizsardzības ierociņu iegādi.

Latvijā ir 45 licencēti ierociņu tirdzniecības uzņēmumi, kuriem ir 81 ierociņu tirdzniecības vieta. Savukārt pirotehniku drīkst tirgot 55 uzņēmumi 92 tirdzniecības objektos.

Valstī reģistrētas 34 licencētas detektīvsaistības un 75 detektīvi.

Notāru dienas — visā Latvijā

7. un 8. martā notiks ikgadējās Notāru dienas, kuru ietvaros Latvijas zvērināti notāri no pulksten 11.00 līdz 16.00 iedzīvotājiem sniegs bezmaksas juridiskās konsultācijas jebkurā no 120 Latvijas notāru birojiem.

Uz konsultācijām aicināts ikviens iedzīvotājs, kuru interesē jautājumi, kas saistīti, piemēram, ar laulības līgumu, mantojumu, testamentu, dāvinājumu, uzturli-

gumu, bezstrīdus laulības šķiršanu, darījumiem ar nekustamo īpašumu, tostarp iekļātu, kā arī citi jautājumi. Šogad konsultācijas būs iespējams saņemt arī internetā, saziņai ar notāriem izmantojot Skype (lietotārvārds — *NotaruDienas*) laikā no pulksten 8.30 līdz 17.00.

Ņemot vērā lielo interesi par

bezmaksas konsultācijām, šogad iedzīvotājiem būs atvērtas Latvijas Zvērinātu notāru padomes telpas Rīgā, Kr.Valdemāra ielā 20 — 8.

Notāru dienas notiks jau sesto gadu un, kā ziņots, to popularitāte aug. Pagājušajā gadā bezmaksas konsultāciju pakalpojumus saņēma 6000 iedzīvotāju.

Lappusi sagatavoja L. Kūrilova

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Preiļu iecirkņa statistika

Laikā no 11. līdz 24. februārim Preiļu iecirknī reģistrēti 78 notikumi. Uzsākti 18 kriminālprocesi, sastādīti 183 administratīvie protokoli, tajā skaitā divi protokoli par sīko huligānismu, bet 13 — par atrašanos sabiedriskā vietā reibumā. Administratīvi sodīts par nelegālu alkoholisko dzērienu un spirta iegādāšanos un glabāšanu viens cilvēks.

Ar akcīzes nodokli apliekamo preču tirdzniecības, glabāšanas un realizācijas noteikumu ievērošanas jomā veikti četri profilaktiskie reidi, to laikā sastādīti divi administratīvie protokoli un izņemti 2,6 litri nelegālā alkohola.

Reģistrēti seši ceļu satiksmes negadījumi, no tiem vienā cietis cilvēks. Par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem sastādīti 162 protokoli, tajā skaitā 37 protokoli gājējiem, bet divi — autovadītājiem par transportlīdzekļu vadīšanu alkohola reibumā.

Balvos aizturēta grupa zagļu

Balvu iecirkņa darbinieki noskaidrojuši septiņu cilvēku grupu, kura Balvu pilsētā un novadā no pagājušā gada decembra sākuma līdz šī gada februāra vidum izdarījusi astoņas zādzības no angāriem, garāžām un privātmājām. Grupas dalībnieki ir vecumā no 19 līdz 27 gadiem, trīs no viņiem agrāk jau tiesāti.

5. decembra naktī garnadži iekļuva kādā angārā Balvos un no smagās tehnikas nolēja 250 litrus dīzeļdegvielas un 40 litrus benzīna. Otrreiz viņi tajā pašā angārā «paviesojās» 2. februāra naktī, kad paņēma auto riepas un elektroinstrumentus.

Janvāra sākumā no kādas ēkas, kura ilgāku laiku bija neapdzīvota, garnadži nozaga gaisa kondicionēšanas iekārtu, radiatorus un apkures katlu. Radiatorus viņi paķēra līdz ar 16. janvāri no kādas citas ēkas Balvos. Turpat viņi nozaga arī elektroinstrumentus un zāles plāvēju.

Savukārt 12. janvāra naktī no privātmājas nozagts televizors, satelītantena un betona maisītājs.

9. februāra naktī no kādas firmas angārā paņemtas vairākas kannas ar dīzeļdegvielu, aptuveni 250 litri. 13. februārī turpat nozagtas kannas ar 180 litriem dīzeļdegvielas. Tajā pašā naktī «apciemota» garāža, paņemti 30 litri benzīna un 60 litri dīzeļdegvielas.

Par visām zādzībām uzsākti kriminālprocesi pēc Krimināllikuma 175. panta 3. daļas. Četriem grupas dalībniekiem jau piemēroti drošības līdzekļi. Daļa zagto mantu atgūtas. Turpinās izmeklēšana.

Rēzeknē nepatīkšanas suņa šāvējam

21. februārī kriminālprocesa izmeklēšanas ietvaros, kas tika uzsākts par suņa nošaušanu Rēzeknes novada Simalas pagastā, veicot sankcionētu kratīšanu kādā 1964. gadā dzimuša vīrieša dzīvesvietā, policijas iecirkņa darbinieki izņēma 10 medību bises patronas un bises detaļas.

Turpinās izmeklēšana, nozīmētas ballistikās ekspertīzes.

Aulejas pagastā neliels ieroču arsenāls

21. februārī, pārbaudot operatīvo informāciju par iespējamu nelikumīgu ieroču glabāšanu, Krāslavas novada Aulejas pagastā tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 233. panta 2. daļas — par šaujamo ierociņu, šaujamo ierociņu municijas, lielas enerģijas pneimatiskā ierociņa, sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises izgatavošanu, remontēšanu, iegādāšanos, glabāšanu, nēsāšanu, pārvadāšanu, pārsūtīšanu vai realizēšanu bez attiecīgas atļaujas. Procesa ietvaros policijas darbinieki, veicot sankcionētu kratīšanu, divās mājās izņēma divstobru bisi, mazkalibra šauteni un municiju.

Turpinās izmeklēšana, nozīmētas ballistikās ekspertīzes. Policija pārbauda ieroču glabāšanā iesaistītās personas.

Preiļos uz pārejas uzbrauca gājējai

21. februāra rītā Preiļos, Aglonas ielā 27, notika ceļu satiksmes negadījums. 1979. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Audi 100, uzbrauca septiņpadsmitgadīgai jaunietai, kura šķērsoja ceļa braucamo daļu pa gājēju pāreju. Cietusi gājēja pēc negadījuma tika nogādāta slimnīcā medicīniskās pārbaudes veikšanai.

Garnadži Ludzā un Ciblā

18. februārī uzsākts kriminālprocess par to, ka Ciblas novadā kāds 1969. gadā dzimis vīrietis iznesis no dzīvokļa čuguna vannu, sažāģējis to un nodevis metāllūžņos. Zināms, ka metāla zaglis jau iepriekš bija nonācis policijas redzeslokā.

Policijā saņemti vairāki ziņojumi no iedzīvotājiem par to, ka viņu garāžās, kas atrodas Ludzas pilsētas teritorijā, mēģinājušas iekļūt kādas nezināmas personas. Vienā gadījumā notikusi zādzība. 18. februārī no garāžas nozagtas divas automagnetolas, divas skārda loksnes un elektriskais skrūvgriezis. Par zādzību uzsākts kriminālprocess. Uz aizdomu pamata aizturēts 1991. gadā dzimis jauniešs. Jaunais vīrietis arī agrāk vairākas reizes bijis policijas uzmanības lokā. Turpinās izmeklēšana.

Aglonā klaiņojoši suņi saplosījuši trušus

20. februārī Aglonā, Kalna ielā, kāds 1976. gadā dzimis vīrietis konstatēja, ka viņa īpašumā klaiņojoši sveši suņi. Dzīvnieki izdemolējuši trušu būrus un nokoduši 13 garaušus. Policijā uzsākta administratīvā lietvedība.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Kā vērtējat valsts attieksmi pret bērniem un Latvijas ģimenēm?

Adolfs, Preiļu novada Līču iedzīvotājs:

— Tas ir ļoti sarežģīts jautājums. Vienā teikumā neko nevar pateikt, jo tā ir sen ielaista lieta. Tagad jau neko vairs nevar izlabot. Mani bērni sen izauguši, pašiem savas ģimenes. Nevar teikt, ka viņiem slikti klātos. Arī mazbērni paaugušies, bet visi vēl skolās mācās. Saka, lai būtu laba demogrāfiskā situācija, ģimenē vajadzīgi vismaz trīs bērni. Kā lai viņus izaudzina, ja ekonomiskā situācija ir tik bēdīga. Jebkurā gadījumā strauji mēs bagāti nepaliksim. Jau pirms gadiem 15 valdībai vajadzēja sākt par to domāt. Atceros, Tautas partijai bija lozungus par ģimenēm ar trim bērniem, bet ar lozungiem vien nekas nemainīsies. Tikko sajuta grūtības, tā aizgāja pagriņģē, bet tagad — ne paši strādā ne citiem ļauj. Gan jau izķepurosimies, bet vēl paies ilgs laiks.

Līga, Preiļu iedzīvotāja, divu bērnu māmiņa:

— Attieksme nav ne labāka ne sliktāka kā pret pensionāriem vai citām iedzīvotāju kategorijām. Vispār — bez pozitīvisma. Viņi paši tur augšā cenšas noturēties un izdzīvot, liekas, šiem nav nekādas daļas ne par pensionāriem, ne bērniem, ne viņu vecākiem. Glābj, kas vēl glābjams, tāpēc par ģimenes lietām valdībai neatliek laika padomāt. Protams, ka tas ietekmē demogrāfiju. Man ir divi bērni. Emociju līmenī gribētu trešo bērniņu, bet, kad padomāju par nākotni — neriskēšu. Izņemot mammu un tēti, viņi nevienam nav vajadzīgi. Bieži izjūtu rūgtumu par to, bet saņemos un dzīvoju tālāk.

Janina, Preiļu novada iedzīvotāja:

— Valdība neatbalsta bērnus un ģimenes, nerūpējas par to, kā izaudzēt un izskolot. Daudzi vecāki ir bez darba, i to pašu, kas ir, atņem — algas un pensijas samazina, nodokļus paceļ. Tagad, rau, par elektrību drīz būs vairāk jāmaksā. Kad dzīvo viens pats vai arī divi pensionāri kopā, varbūt var iztikt, bet mazus bērnus audzināt finansiāli ir ļoti smagi. Skatos, kādas šausmas notiek ar lauku skolām. Tās likvidē, bērniem liek braukāt uz citām. Piemēram, kad Gailišu skolu slēdza, parēķiniet, cik kilometri bērniem jāmēro uz vidusskolu Riebiņos. Te arī tā visa attieksme parādās.

Valentīna, Preiļu iedzīvotāja:

— Valdības attieksme ir ļoti sliktā, pie tam ne tikai pret bērniem un ģimenēm, bet visu tautu kopumā. Tieši tāpēc ļoti daudzi aizbrauc uz ārzemēm, Latvijā neveidojas jaunas ģimenes, nedzimst bērni. Man pašai ir viena meita, jo esmu nopietni domājusi, kā viņu izskolot, kādu pamatu spēšu dzīvei dot. Pašlaik viņa mācās Franču licejā Rīgā un stāsta, ka lielākā daļa klasesbiedru ir pārliecināti, ka pēc vidējās izglītības iegūšanas no Latvijas aizbrauks. Ļoti ceru, ka situācija izmainīsies un jaunieši vēlēšies atgriezties mājās.

Agris un Jānis, Preiļu 1. pamatskolas 9. klases audzēkņi:

— Mums katram ģimenē vēl ir pa māšai. Neesam domājuši, kā būtu dzīvot kuplākā pulciņā, droši vien jautrāk. Vecākiem pagaidām ir darbs, tāpēc esam labākā situācijā nekā daudzi citi, kuriem tētis un mamma ir bezdarbnieki. Mājās ne reizi vien pārrunāts Latvijā notiekošais.
— Esam runājuši arī par savu nākotni. Noteikti mācīsimies, lai iegūtu vidējo, bet pēc tam arī augstāko izglītību. Tikai tad varēs domāt par savu ģimeni. Nebūtu slikti, ja ģimenē augtu vismaz trīs bērni.

L.Kirilova
Foto: A.Šņepsts

SLUDINĀJUMI, APSVEIKUMS, NEKROLOGS

*Lai nu gadi skrien joņiem,
Tev vēl stipras būs delnas
No ābeļu baltās rasas,
No pašu zemītes melnās.*

**Sveicam
Silviju PASTARI
Saunas pagasta
"Melderis"
skaistajā jubilejā!**
Ģeņa ar ģimeni

SIA "ALVSTRE" iepērk dzīvsvaņus:
teles — Ls 0,70 — 0,80;
bullus — Ls 0,80 — 0,90;
govis — Ls 0,50 — 0,80;
piena telus — Ls 1,00 — 1,60.
Kaušanai un eksportam.
Cenas norādītas ar PVN.
Tālr. 65197414.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk liellopus, jaunlopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA Latvian Meat iepērk liellopus, jaunlopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29464321.

Pārdod

bisi TO3 -34 A. Tālr. 26107626.
FIAT FIORINO (1993. g. izl., pikaps, TA, piekabes āķis, pasažieru, Ls 600, arī rezerves daļas), starteri (VAZ). T.28777486;
FORD SIERRA (1992. g. izl., 2,0 DOCH, Ls 300). T.28341855;
MAZDA 323E (1997. g. izl., labā stāvoklī), gāzes balonu (5 l). T.29377104;
MERCEDES BENZ C180 (1993. g. izl., TA, melnā krāsā, Ls 950). T.27564049.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA «SENLEJAS» iepērk liellopus, jaunlopus, piena telus.
Samaksa tūlītēja. bezmaksas transports
Tālr. 65322454, 26190124,
26604491.

ANNA PABĒRZA
(22.07.1927 - 18.02.2011)

*Tev aizdedzinām sveci,
Nakts vēji to neizpūtīs...*

Saules apmirdzētā baltā klusumā aizgājusi skolotāja Anna Pabērza. Viss Annas Pabērzas mūžs atdots savai pilsētai — Līvāniem. Te viņa piedzima, te mācījās, te mīlēja, te savu sirdsmīlestību dāsni dāvāja apkārtējiem cilvēkiem.

Pēc Līvānu 1. vidusskolas absolvēšanas Anna Pabērza studēja Rīgas Pedagoģiskajā institūtā un strādāja Līvānu 1. vidusskolā (1949-1987).

Gaišums un labestība, pārmanotā no savu iemīļotāko latviešu rakstnieku J.Poruka, K.Skalbes, J.Jaunsudrabiņa, R.Blaumaņa literārajiem darbiem, kļuva par skolotājas dzīves vadmotīvu. Gan mācot latviešu valodu un literatūru, gan kā klases audzinātāja skolotāja nekad neaizmīrsa par svarīgāko — audzēkņu dvēseles kopšanu. Skolotāja prata atrast ceļu uz skolēnu sirdīm, prata saskatīt labo katrā cilvēkā. Katrs bērns viņai bija zieds, varbūt tāpēc skolotāja savā mūžā saņēma tik daudz ziedu.

Anna Pabērza bija atsaucīga, izpalīdzīga kolēģe, nesavtīga darbaudzinātāja jaunajiem skolotājiem.

Ja pedagoga darbs bija skolotājas sirds darbs, tad sirds dzīve bija teātris. Ceļš uz teātra mākslu aizsākas jau tālā bērnībā pamatskolas gados, spēlējot nelielas lomiņas skolas dramatiskajā kolektīvā. Tā istā aizrašanās ar teātri bija vēlāk — skolas pedagoga dramatiskajā pulciņā un Līvānu pašdarbības teātri, kur A.Pabērza ne tikai atveidoja izrādēs sev tuvo autoru varoņus, bet arī izmēģina spējas režijā. No 1983. gada Anna Pabērza sāka strādāt par Līvānu pašdarbības teātra režisori. Viņas režijā iestudētās lugas izrādītas ne tikai līvāniešiem, bet arī daudzās Latvijas pilsētās un lauku novados. Par ieguldījumu Līvānu teātra attīstībā Annai Pabērzi ir piešķirts Līvānu pilsētas Goda pilsoņa nosaukums.

Līdztekus režisores darbam Anna Pabērza arī dokumentēja Līvānu teātra vēsturi no pašiem tās pirmsākumiem. Palika nepiepildīts sapnis — savāktos materiālus apkopot grāmatā.

Līdz mūža beigām skolotāja palika uzticīga labajam un gaišajam, kas ir katrā cilvēkā — "sīkajā puķītē".

No tālās mūžības pie mums ciemos nāks viņas vārdi: "Tās sīkās puķītes rotā visu mūsu dzīvi".

Aplis noslēdzies... Līvāni atvadās no krietna cilvēka, savas dzimtas pilsētas Goda pilsoņa... Lai mūžīgs miers, Skolotāj, Līvānu kapu kalniņā!

Līvānu novada dome
Līvānu 1. vidusskolas kolektīvs
Līvānu novada kultūras centra kolektīvs

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

Kā rīkoties Saules un Mēness aptumsuma laikā

Nevajag uzsākt neko jaunu, nevajag spert nopietnus un — vēl jo vairāk — liktenīgus soļus. Tas attiecas ne tikai uz pašu aptumsuma dienu, bet arī uz tam tuvākajām dienām. Divas trīs dienas pirms aptumsuma, pašu aptumsuma dienu un divas trīs dienas pēc tā labāk pavadīt mierīgi, bez aktīvas rīcības un svarīgu lēmumu pieņemšanas. Šajā laikā ir liela psiholoģiskā nestabilitāte, var parādīties pat nosliece uz depresiju. Šādā

stāvoklī var sastrādāt arī muļķības. Tāpēc labāk būtu šo laiku kaut kur mierīgi pārīst. Aptumsuma brīdī nevajag gulēt: tad aktivizējas negatīvā enerģētika, un nedrīkst pieļaut, ka tā jūs pārsteidz nesagatavotu, guļošu. Arī novērot aptumsumu nevajag, ja, protams, tas neietilpst jūsu profesionālajos pienākumos.

Kā izsargāties no nevēlamas iedarbības? Aptumsuma laikā vēlams būt mājās, slēgtā telpā, loģiem jābūt blīvi aizsegtiem

ar tumšiem aizkariem. Nomieriniet domas un emocijas, aizdedziet sveci un mierīgi skatieties uz to. Svece palīdzēs atīrīt māju no negatīvās enerģētikas, tās liesma nelaidīs šo enerģētiku pie jums.

Lai sagatavotos Mēness radītajiem pārsteigumiem, dažkārt ieskatieties Mēness aptumsumu kalendārā. Par to, ka šogad gaidāms vairāk Saules un Mēness aptumsumu nekā citus gadus, stāstīts "Novadnieka" 18. februāra numurā.

PASMAIDĪSIM

— Ko tu vakar tādu dzēri? Tikai ar grūtībām tevi atrāvu no grīdas!
— Ja tu tā saki, tad man jādomā... varbūt pēdējā pudele bija līme...

— Tu vari iedomāties! Viņš saka, lai es pierādot, ka neesmu kamieļis!

— Ceru, tu to arī izdarīji?
— Nē! Vienkārši nospļāvos un aizgāju!

Virietis ierodas iepazīšanās birojā:
— Es gribētu iepazīties un vēlāk apprecēties ar skaistu, uzticīgu un arī bagātu sievieti.

— Tad viņai jābūt arī lielai muļķei, lai nemtu jūs par vīru.
— Tas nekas. Lai ir muļķe. Pēc ideāla es netīkoju.

Mācību grāmatas „Tavs pirmais lēciens ar izpletni” autors atvainojas lasītājiem par grāmatā pieļautajām kļūdām un izsaka līdzjūtību viņu ģimenēm.

Sieva:

— Tas mūsu šoferis ar steigu jāatīz no darba. Šodien bija jau trešā reize, kad par mata tiesu izglābos no nāves.

Vīrs:

— Piekritu, viņš ir straujš, taču citādi — lāga puisis. Dosim viņam pēdējo iespēju.